

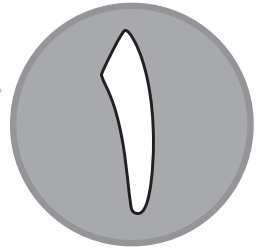
صبح پنجشنبه

۱۴۰۳/۰۱/۱۶

دفترچه شماره (۱)

آزمون ۱۶ فروردین ماه ۱۴۰۳

آزمون اختصاصی دوازدهم علوم و معارف اسلامی

ساعت ۸ تا ۹:۳۰ صبح

۸۰ سؤال (۵۵ سؤال اجباری + ۲۵ سؤال اختیاری)

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده ترازوی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	
ریاضی و آمار	۶	۴	۳	۲	۱	
علوم و فنون ادبی	۶	۵	۳	۲	۱	
جامعه شناسی	۸	۷	۵	۲	۱	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	وضعیت پاسخ گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	ریاضی و آمار (۳) - نیم سال اول	۲۰	۱	۲۰	۳۰
۲	اختیاری	ریاضی و آمار (۳) - نیم سال دوم	۱۰	۲۱	۳۰	۱۵
۳	اجباری	علوم و فنون ادبی (۳) - نیم سال اول	۲۰	۳۱	۵۰	۲۰
۴	اختیاری	علوم و فنون ادبی (۳) - نیم سال دوم	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰
۵	اجباری	جامعه شناسی (۳) - نیم سال اول	۱۵	۶۱	۷۵	۱۵
	اختیاری	جامعه شناسی (۳) - نیم سال دوم	۵	۷۶	۸۰	

پدیدآوردگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، محمدابراهیم تونزندهجانی، علی حسینی نوه، احمدرضا ذاکرزاده، امیر زراندوز، سعید عزیزخانی، علی قهرمانزاده، فرشید کریمی، امیر محمودیان، ابراهیم نجفی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، حسن اصحابی، محسن اصغری، عزیز الیاسی پور، سعید جعفری، سید علیرضا علویان، فرهاد علی نژاد، یاسین مهدیان، شیوا نظری، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	امیرمهدی افشار، مهرشاد ایمانی نسب، آزینا بیدقی، مبیناسادات تاجیک، الهه خضری، کوثر شاه‌حسینی، فاطمه صفری، حبیبه محبی، آرش مرتضائی فر
عربی زبان قرآن	محمود بادربین، زهره بابایی، ولی برجی، مجید بیگلری، عمار تاجبخش، حسین رضائی، حسین شجاع‌الدینی، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قائدامینی، سید محمدعلی مرتضوی، الهه مسیح‌خواه، فاطمه منصورخاکی، پیروز وجان
تاریخ و جغرافیا	علیرضا پدرام، صفا حاضری، زهرا دامیار، امیرحسین کاروین، جواد میربلوکی، میلاد هوشیار
فلسفه	حسین آخوندی راهنماچی، محمد اقصالح، سبا جعفرزاده صابری، نیما جواهری، پرگل رحیمی، محمد رضایی‌بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، حسن صدری، الهه فاضلی، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	ویراستار رتبه برتر کنکور	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم تونزندهجانی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، محمد حمیدی	عباس مالکی	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد	یاسین مهدیان	یاسین مهدیان، آرش مرتضائی فر، سیده فتح‌اللهی	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	کوثر شاه‌حسینی	کوثر شاه‌حسینی	—	فاطمه صفری، آرش مرتضائی فر، مهتاب شیرازی	سجاد حقیقی پور
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	—	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	زهرا دامیار	زهرا دامیار	—	فاطمه عزیزی، محمد ملک‌آبادی	عطیه محلوچی
فلسفه	سبا جعفرزاده صابری	سبا جعفرزاده صابری	فرهاد علی نژاد	علی زیبا	سوگند بیگلری

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروفچین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

ریاضی و آمار (۳) - نیم سال اول

پاسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۳۰ دقیقه

دوره مباحث نیم سال اول
صفحه‌های ۱ تا ۶۰

۱- با ارقام ۰ و ۱ و ۲ و ۳ و ۴ چند عدد ۵ رقمی بدون تکرار ارقام می‌توان ساخت که رقم «۲» در آن دقیقاً در وسط آمده باشد؟

(۱) ۱۴ (۲) ۱۸

(۳) ۲۴ (۴) ۳۶

۲- معادله $6 = 0 - 5(n-3)! - ((n-3)!)^2$ چند جواب قابل قبول دارد؟

(۱) صفر (۲) ۱

(۳) ۲ (۴) ۳

۳- علی و محمد به همراه ۴ دوست خود می‌خواهند برای گرفتن عکس در کنار هم در یک ردیف بایستند، این کار به چند حالت امکان پذیر است به نحوی

که بین علی و محمد حداقل یک نفر قرار داشته باشد؟

(۱) $5! \times 2!$ (۲) $4 \times 5!$

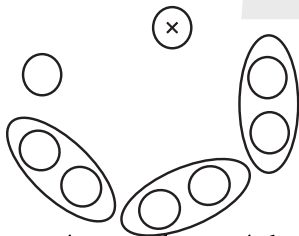
(۳) $3 \times 5!$ (۴) $6!$

۴- از هر یک از ۳ کلاس پایه چهارم یک دبیرستان، ۲ دانش آموز انتخاب شده‌اند تا به همراه مدیر و مشاور پایه در جلسه‌ای شرکت کنند. اگر آن‌ها دور

یک میز گرد بنشینند، در چند حالت مختلف ممکن است دانش آموزان هم کلاسی، کنار یکدیگر باشند؟

(۱) ۱۲۰ (۲) ۱۴۴

(۳) ۱۸۰ (۴) ۱۹۲

۵- می‌خواهیم ۳ کتاب عربی و ۴ کتاب فارسی متمایز را کنار هم در قفسه‌ای بچینیم. چقدر احتمال دارد که ۲ کتاب عربی کنار هم باشند، ولی ۳

کتاب عربی کنار هم نباشند؟

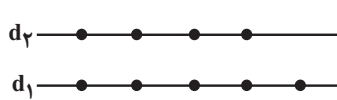
(۱) $\frac{4}{7}$ (۲) $\frac{9}{56}$

(۳) $\frac{33}{56}$ (۴) $\frac{15}{28}$

محل انجام محاسبات

۶- با نقاط مشخص شده روی دو خط موازی d_1 و d_2 چند چهارضلعی می‌توان ساخت به طوری که این نقاط رأس‌های چهارضلعی باشند؟

۱۴ (۲)

۱۶ (۱)

۶۰ (۴)

۴۸ (۳)

۷- با اعداد ۱ و ۲ و ۳ و ۴ و ۵ چند عدد ۴ رقمی می‌توان نوشت، طوری که در آن‌ها حداقل دو رقم مانند هم باشند؟

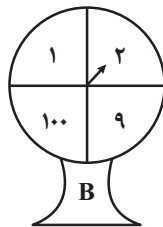
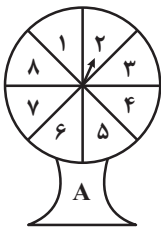
۵۰۵ (۲)

۶۲۵ (۱)

۶۰۵ (۴)

۱۲۰ (۳)

۸- دو عقربه A و B را با هم می‌چرخانیم. با چه احتمالی حداقل یکی از دو عقربه، روی اعداد مربع کامل قرار می‌گیرد؟

$\frac{7}{16}$ (۲)

$\frac{3}{16}$ (۱)

$\frac{13}{16}$ (۴)

$\frac{11}{16}$ (۳)

۹- هر یک از اعداد دو رقمی که با ارقام $\{0, 1, 2, 3, 4, 6\}$ می‌توان نوشت را روی کارت‌هایی می‌نویسیم و در کیسه‌ای می‌ریزیم، اگر به‌طور تصادفی کارتی

را بیرون آوریم، احتمال اینکه مضرب ۶ باشد، چقدر است؟

$\frac{7}{30}$ (۲)

$\frac{6}{30}$ (۱)

$\frac{7}{25}$ (۴)

$\frac{6}{25}$ (۳)

۱۰- ۸ دوست که دونفر آن‌ها برادر هستند، می‌خواهند در یک ردیف عکس یادگاری بگیرند. احتمال آن که حالتی که؛ دو برادر در ابتدا و انتهای ردیف قرار

بگیرند، اتفاق نیفتد، چقدر است؟

$\frac{27}{28}$ (۲)

$\frac{1}{28}$ (۱)

$\frac{55}{56}$ (۴)

$\frac{1}{56}$ (۳)

محل انجام محاسبات

۱۱- در یک خانواده ۱۰ فرزند چقدر احتمال دارد که از ۴ فرزند اول، دقیقاً دو فرزند پسر و از ۴ فرزند آخر، دقیقاً یک فرزند دختر باشد؟

$$\frac{71}{128} \quad (1)$$

$$\frac{3}{32} \quad (3)$$

$$\frac{5}{32} \quad (2)$$

$$\frac{73}{128} \quad (4)$$

۱۲- یک تور تفریحی شامل ۵ طبیعت‌گرد (سه آقا و دو خانم)، یک مدیر و یک هماهنگ‌کننده است. ۵ نفر از اعضای این تور قصد پیمایش یک جنگل را

دارند و حداقل یک نفر باید راهنما باشد. احتمال اینکه فقط مدیر و هماهنگ‌کننده بتوانند راهنما باشند و دو طبیعت‌گرد خانم نتوانند با هم به پیمایش

بروند، کدام است؟

$$\frac{11}{21} \quad (1)$$

$$\frac{3}{7} \quad (3)$$

$$\frac{10}{21} \quad (2)$$

$$\frac{1}{7} \quad (4)$$

۱۳- کدام گزینه نا درست است؟

(۱) زمانی که از الگوی توزیع داده‌ها و داده دورافتاده اطلاعاتی نداریم، مطمئن‌ترین نمودار، نمودار جعبه‌ای است.

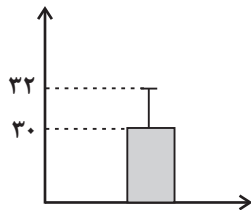
(۲) برای توصیف داده‌های کیفی گزارش درصد باید همیشه با گزارش تعداد همراه باشد.

(۳) در بهترین حالت نتایج به دست آمده را فقط به جامعه آماری مورد بررسی می‌توانیم تعمیم دهیم.

(۴) اگر مسئله به صورتی بیان شود که اجراکنندگان برداشت‌های متفاوتی از اهداف پژوهش داشته باشند گام دوم چرخه آمار درست انجام نشده و

گام‌های بعدی را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

۱۴- نمودار مقابل مربوط به ۲۰ داده آماری است. مجموع مربعات اختلاف داده‌ها از میانگین کدام است؟

$$60 \quad (1)$$

$$80 \quad (3)$$

$$70 \quad (2)$$

$$90 \quad (4)$$

۱۵- در دنباله $a_n = \frac{n^3 + n^2 - n - 1}{3n + 3}$ جمله چندم برابر ۱۳۳ است؟

$$18 \quad (4)$$

$$24 \quad (3)$$

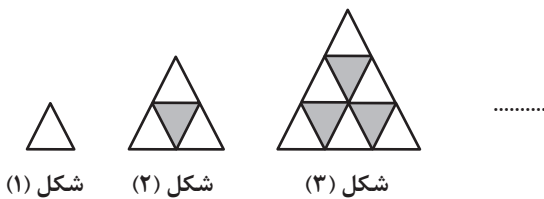
$$20 \quad (2)$$

$$22 \quad (1)$$

محل انجام محاسبات

۱۶- با توجه به الگوی مقابل، در شکل چندم، ۴۵ مثلث رنگ شده وجود دارد؟

۸ (۱)

۱۰ (۳)

۱۷- در دنباله $a_n = \begin{cases} n^2 + 4n + 5, & n \leq 5 \\ 3n + k, & n > 4 \end{cases}$ حاصل $a_7 + a_8$ کدام است؟

۱۰۸ (۱)

۱۱۲ (۳)

۱۸- با توجه به رابطه بازگشتی $a_{n+1} = 2a_n + (-1)^n$ و $a_7 = \frac{k}{m}$ ؛ اگر جمله چهارم را به صورت $\frac{k}{4m} + a$ بنویسیم، جزء صحیح a کدام است؟

۲ (۱)

-۱ (۳)

۱۹- در دنباله $a_{n+1} = \begin{cases} \frac{1}{2}a_n, & n \text{ زوج} \\ 6a_n - 1, & n \text{ فرد} \end{cases}$ اگر $a_7 = 20$ باشد، جمله اول کدام است؟

$\frac{50}{3}$ (۱)

۴۱ (۳)

۲۰- در دنباله $a_{n+1} = \frac{2-3a_n}{a_n+3}$ اگر $a_5 = 1$ باشد، مجموع دویست جمله اول دنباله $\{a_n\}$ کدام است؟

۷۵ (۱)

۵۰ (۳)

محل انجام محاسبات

ریاضی و آمار (۳) - نیمسال دوم

پاسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

دنباله‌های حسابی
دنباله هندسی
ریشه n ام و توان گویا
صفحه‌های ۶۱ تا ۹۴

۲۱- مجموع چهار جمله متوالی دنباله‌ای حسابی افزایشی برابر صفر و مجموع مربعات آن‌ها برابر ۸۰ است.

حاصل ضرب بزرگ‌ترین و کوچک‌ترین این اعداد کدام است؟

(۱) ۱۸ (۲) ۲۷

(۳) ۳۶ (۴) ۴۵

۲۲- در یک دنباله حسابی جمله صد و یکم برابر ۳۹۹ و مجموع سه جمله اول آن برابر ۹ است. مجموع سه جمله دوم این دنباله کدام است؟

(۱) ۱۸ (۲) ۲۷

(۳) ۳۶ (۴) ۴۵

۲۳- اگر ریشه‌های معادله $(x-a)(x^2 - 8x + 12) = 0$ جمله‌های متوالی دنباله‌ای حسابی باشند، a چند مقدار مختلف ممکن است داشته باشد؟

(۱) ۲ (۲) ۳

(۳) ۴ (۴) ۶

۲۴- در یک دنباله هندسی، اگر حاصل ضرب جمله‌های هشتم و چهاردهم برابر ۴۰۰ باشد؛ حاصل $a_1 \times a_8 \times a_{18} \times a_{27}$ کدام است؟

(۱) ۱۶۰۰ (۲) ۶۴۰۰

(۳) ۱۶۰۰۰۰ (۴) ۶۴۰۰۰۰

۲۵- بین دو عدد ۲ و ۱۶۲ سه جمله چنان درج کرده‌ایم که ۵ عدد تشکیل دنباله هندسی می‌دهند. مجموع آن سه جمله چقدر است؟

(۱) ۸۲ (۲) ۶۸

(۳) ۷۲ (۴) ۷۸

محل انجام محاسبات

۲۶- بین جملات ششم و هشتم یک دنباله هندسی با جملات مثبت و غیرثابت، ۲۹ عدد به گونه‌ای درج کرده‌ایم که جملات حاصل تشکیل دنباله حسابی با اختلاف مشترک d بدهند، ($d > 0$). اگر جملات پنجم و ششم دنباله هندسی، جملات متوالی از یک دنباله حسابی با اختلاف مشترک d باشند، نسبت مشترک دنباله هندسی کدام است؟

- (۱) ۵
(۲) ۳
(۳) ۲
(۴) ۶

۲۷- مجموع ۵ جمله دوم دنباله هندسی با جمله اول ۱ و جمله نهم ۶۵۶۱ کدام است؟

- (۱) ۲۳۹۰۴
(۲) ۲۹۴۰۳

(۴) ۱۱۱

(۳) ۱۲۱

۲۸- حاصل عبارت $\frac{2}{5^3} + \frac{2}{5^4} + \dots + \frac{2}{5^{25}}$ کدام است؟

(۲) $\frac{2}{5^3}$

(۱) ۵

(۴) $\frac{1}{5^3}$

(۳) $\frac{4}{5^3}$

۲۹- از تساوی $\frac{1}{2} = 9^b = \left(\frac{4}{3}\right)^{-1} \times (2)^{a-1} / 20$ ، حاصل $a - b$ کدام است؟

(۲) ۳

(۱) صفر

(۴) ۷

(۳) ۶

۳۰- در آزمایشگاه در هر نیم ساعت جرم نوعی باکتری $1/5$ برابر می‌شود. بعد از گذشت ۴۰ دقیقه جرم مقداری باکتری $1/18$ برابر می‌شود، بعد از گذشت چند دقیقه دیگر جرم آن $1/77$ برابر جرم اولیه می‌شود؟

(۲) ۳۰

(۱) ۲۰

(۴) ۵۰

(۳) ۴۰

محل انجام محاسبات

علوم و فنون ادبی (۳) - نیم سال اول

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

دوره مباحث نیم سال اول

صفحه‌های ۱۰ تا ۶۵

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

۳۱- در میان عبارات زیر کدام موارد از دیدگاه سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات در مورد قرن‌های دوازدهم و سیزدهم درست است؟

الف) تراج کتابخانه اصفهان باعث شد ارتباط اهل ذوق با ادبیات کهن قطع شود.

ب) داستان‌نویسی به شیوه جدید محصول یک قرن گذشته است.

ج) اکثر شاعران دوره بیداری صرفاً به محتوا گرایش داشتند و تسلط کافی بر ادبیات کهن نداشتند.

د) نویسنده «داستان باستان» اثر دیگری با عنوان «شمس‌الدین و قمر» هم در حوزه ادبیات داستانی از خود به جای گذاشته است.

ب - د (۴)

ج - الف (۳)

ج - د (۲)

الف - ب (۱)

۳۲- باتوجه به سبک‌شناسی شعر دوره بیداری، کدام موارد نادرست‌اند؟

الف) توجه به مردم، از درون‌مایه‌های این سبک است که شاخص‌ترین شاعران این حوزه، ابوالقاسم لاهوتی و فرخی سیستانی هستند.

ب) شاعران سبک بیداری، هم به تخیلات شعرای گذشته توجه داشتند و هم این‌که خودشان پدیدآورنده نوآوری‌هایی در این عرصه بودند.

ج) گروهی از شعراء، به زبان ساده و صمیمی کوچه و بازار روی آوردند که عارف قزوینی و نسیم شمال را می‌توان بخشی از این گروه دانست.

د) قالب‌های شعری در این عصر تغییر زیادی نداشتند و توجه به قالب‌های قصیده و مستزاد در شعر ملک‌الشعراء بهار و ادیب‌الممالک فراهانی بیشتر

بود.

ه) دید شاعران نسبت به جهان بیرون، جزئی‌نگر است و مضامین کلی و مسائل اخلاقی، تا حد زیادی کارایی خود را از دست دادند.

الف - ج (۴)

د - الف (۳)

ه - ب (۲)

ج - د (۱)

۳۳- به‌ترتیب چند عبارت از عبارات زیر دارای ویژگی‌های نثر قائم‌مقام فراهانی و چند مورد دارای ویژگی‌های نثر دهخدا است؟

الف) مگر خود هنوز ندانسته‌اید که فرمایشات سرکار همه عین صواب است و مسئله بی‌جواب.

ب) خوب عزیزم دمدمی! بگو ببینم تا حالا من چه گفته‌ام که تو را آن قدر ترس برداشته است.

ج) درواقع تو این کار را روی دست من گذاشتی. به قول طهرانی‌ها تو مرا رویند کردی.

د) نامه نامی که نافه مشک تر و نسخه خط دلبر بود، در بهترین وقتی و خوش‌ترین وجهی رسید.

ه) مهربان من، دیشب که به خانه آمدم خانه را صحن گلزار و کلبه را طبله عطار دیدم.

یک - چهار (۴)

چهار - یک (۳)

سه - دو (۲)

دو - سه (۱)

۳۴- کدام یک از عبارات زیر به ترتیب مطابق ویژگی‌های نثر دهخدا و قائم مقام فراهانی می‌باشند؟

الف) این بنده را غایت فخر و اعتبار است، نه مایه ننگ و عار که صریح ارباب خود باشم، نه قریع اذنان خود.

ب) گفتم آخر مردم دیگر هم زن و شوهرند، چرا هیچ کدام مثل تو و بابام شب و روز مثل سگ و گربه به جان هم نمی‌افتند؟

ج) این بنده اگر جسارتی کرده است به واسطه آن بوده است که حکیمان گفته‌اند: دو چیز طیره عقل است، دم فرو بستن به وقت گفتن و گفتن به وقت خاموشی.

د) گویا این و کلا را می‌خواهند بی مهر و وعده به پلوخوری بفرستند که با این صفات قاپوچی از هیکل آن‌ها حیا کند و مهر و رقعۀ دعوت مطالبه نکند.

(۱) الف، د - ج، ب (۲) ب، د - الف، ج (۳) ب، الف - د، ج (۴) الف، ج - ب، د

۳۵- ترتیب توالی ابیات زیر به لحاظ دارابودن آرایه‌های «تناقض - استعاره - تلمیح - تضاد - لف و نشر» به کدام صورت صحیح است؟

الف) روی توام در نظر، فکر توام در ضمیر بهتر از این چون بود صورت و معنی مرا؟

ب) نه من سیوکش این دیر رندسوزم و بس بسا سرا که در این کارخانه سنگ و سیوست

ج) نوای شوق نماند نهان به ساز خموشی بلند می‌شود از سرمه چون نگاه خروشم

د) شب‌ها در آب و آتشم از اشک و آه خویش درمانده‌ام چو شمع به روز سیاه خویش

ه) گویند که عنقایست در قاف جهان پنهان قاف دل عشاق عنقای دگر دارد

(۱) ب - ج - ه - د - الف (۲) ج - ب - ه - الف - د (۳) ب - د - ه - الف - ج (۴) ج - الف - د - ب - ه

۳۶- آرایه نسبت داده شده به کدام بیت، نادرست است؟

(۱) شرابی تلخ می‌خواهم که مردافکن بود زورش که تا یک دم بیاسایم ز دنیا و شر و شورش (تضاد)

(۲) گر از بنده لغوی شنیدی مرنج جهان دیده بسیار گوید دروغ (کنایه)

(۳) عالم از ناله عشاق مبادا خالی که خوش‌آهنگ و فرح‌بخش هوایی دارد (ایهام تناسب)

(۴) سینه گو شعله آتشکده فارس بکش دیده گو آب رخ دجله بغداد ببر (ایهام)

۳۷- آرایه نسبت داده شده به کدام بیت، نادرست است؟

(۱) بلای مرغ زیرک دام زیر خاک می باشد	ز تار سیحه بیش از رشته زَنار می ترسم (تضاد)
(۲) در تغافل خانه ابروی او چین می کشیم	عمرها شد نقش بند طاق نسیانیم ما (مجاز)
(۳) اوج عزت نیست «بیدل» دلنشین همتم	پرتو خورشیدم احرام تنزل بستهام (پارادوکس)
(۴) ز هستی نبض دل چون موج رقص بسملی دارد	مباد آن جلوه در آینه گیرد اضطرابش را (لف و نشر مشوش)

۳۸- آرایه های شاخص ابیات زیر به ترتیب کدام اند؟

الف) آن که گریان به سر خاک من آمد چون شمع	کاش در زندگی از خاک مرا برمی داشت
ب) نیست جز پاکی دامن گنهم چون مه مصر	کو عزیزی که برون آورد از بند مرا؟
ج) سزد ار کبوتر دل پی خال و زلفت افتد	که چه دانه های دلکش به کنار دام داری
د) ز لطف و قهر تو مهرم نمی شود کم و بیش	که پشت و رو نبود آفتاب تابان را
- (۱) تشبیه - تلمیح - ایهام - لف و نشر
- (۲) مجاز - پارادوکس - واج آرای - ایهام تناسب

(۳) جناس تام - ایهام تناسب - تشبیه - متناقض نما

(۴) استعاره - اغراق - لف و نشر - تضاد

۳۹- در کدام بیت، تمام آرایه های «تضاد - استعاره - تشبیه - تلمیح» به کار رفته است؟

(۱) در گلستانی کان گلبن خندان بنشست	سرو آزاد به یک پای غرامت برخاست
(۲) از آن ز دیده ما در حجاب خواهد ماند	که چشم را نزنند آفتاب مدفن او
(۳) آب حیوان نتوان گفت که در عالم هست	گر چنان است که در چاه زنخدان تو نیست
(۴) فرشته عشق نداند که چیست ای ساقی	بخواه جام و گلابی به خاک آدم ریز

۴۰- با در نظر گرفتن ارجحیت، نوع پایه‌های آوایی ابیات زیر به ترتیب کدام است؟

الف) گفתי اگر درد عشق پای نداری گریز	چون بتوانم گریخت تا تو کمندم کشی
ب) بلی ثنای جمیل آن بود که در خلوت	دعای خیر کنندت چنان‌که در محفل
ج) شب‌ها گذرد که دیده نتوانم بست	مردم همه از خواب و من از فکر تو مست
د) مرده اگر یاد او کند به دل خاک	بر سر خاکش بسی گیاه برآید

(۱) دولختی - ناهمسان - همسان - متناوب	(۲) دوری - متناوب - ناهمسان - متناوب
(۳) متناوب - ناهمسان - ناهمسان - ناهمسان	(۴) همسان - ناهمسان - همسان - ناهمسان

۴۱- کدام بیت بر وزن «مستفعل فاعلات مستف» سروده شده است؟

(۱) تا چشم نظاره زو خبر ندهد	هم‌نور جمال او حجیبش بین
(۲) آوخ همه نقب بر خراب آمد	یک نقب به گنج‌خانه بایستی
(۳) پنهان‌چیزی که در گمان نیست	پیدا این‌ها که می‌نماییم
(۴) دل می‌رود و دیده نمی‌شاید دوخت	چون زهد نباشد نتوان زرق فروخت

۴۲- پایه‌های آوایی بیت کدام گزینه، از نظر همسانی و ناهمسانی متفاوت از سایر ابیات است؟

(۱) چو آفتاب می از مشرق پیاله برآید	ز باغ عارض ساقی هزار لاله برآید
(۲) عشوه و عیاری و جور و دغل	تو نکنی و کنی از تو رواست
(۳) صرصر هجر تو، ای سرو بلند	ریشه عمر من از بیخ بکند
(۴) سر بریده هم اینجا چو شمع بی‌خواب است	مگر به بالش داغی نهیم پهلوی را

۴۳- کدام گزینه، فاقد اختیار شاعری «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه» و دارای اختیار شاعری «کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند» است؟

(۱) لعلی از کان مروت برنیامد سال‌هاست	تابش خورشید و سعی باد و باران را چه شد؟
(۲) باری به ناز و دلبری گر سوی صحرا بگذری	واله شود کبک دری طاووس شهپر برکند
(۳) حطام دنیی فانی ندارد آن مقدار	که یاد کردن آن خاطری بشوراند
(۴) چون ما شکار آهوی شیرافکن توایم	گر می‌کشی بدور میفکن شکار خویش

۴۴- در بیت کدام گزینه، تمام اختیارات شاعری زبانی به کار رفته است؟

(۱) ما مریدان روی سوی قبله چون آریم چون	روی سوی خانه خمار دارد پیر ما
(۲) نیست بیرون ز سراپرده دل لیلی ما	هر که خواهد به تماشا پی محمل برود
(۳) زان که چون سلطان عشق اندر دلم مأوا گرفت	محو گرداند ز مردم عادت و اخلاق را
(۴) ماهی از خوبی خطا گفتم نه‌ای	پوست سوی اوست مغز از سوی تو

۴۵- کدام بیت، فاقد اختیار شاعری زبانی «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه» و دارای «کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند» است؟

(۱) سوزن امید من به دست قضا بود	بخیه از آنم به روی کار براقند
(۲) این همه زنگار غم بر آینه دل	فرقت آن یار غم‌گسار براقند
(۳) چرخ نهان کش که پرده‌ساز خیال است	پرده خاقانی آشکار براقند
(۴) زلزله غم فتاد در دل ویران	سوی مژه گنج شاهوار براقند

۴۶- کدام گزاره درباره رباعی زیر نادرست است؟

«گر صید عدم شوی ز خود رسته شوی	ور در صفت خویش روی بسته شوی
می‌دان که وجود تو حجاب ره توست	با خود منشین که هر زمان خسته شوی»

(۱) دارای ایهام، جناس ناقص و استعاره مکنیه است.

(۲) فاقد ابدال و حذف همزه است.

(۳) از لحاظ ویژگی‌های زبانی و فکری، شعر متعلق به سبک عراقی است.

(۴) با بیت «نشان خواهی از وی ز خود بی‌نشان شو / که من زو نشان جستم از بی‌نشانی» تناسب معنایی دارد.

۴۷- کدام بیت با سایر ابیات قرابت معنایی ندارد؟

(۱) جوش اشیا اشتباه ذات بی‌همتاش نیست	کثرت صورت غبار وحدت نقاش نیست
(۲) کسی با او نه و او با همه کس	نماند هیچ‌کس، او ماند و بس
(۳) همه فانی و خوان وحدت تو	مدامست و مدامست و مدامست
(۴) ما همه خود فانی و او باقی است	بشنو از سید که عالم فانی است

۴۸- بیت کدام گزینه با بیت زیر قرابت معنایی دارد؟

هست در این شهر که گندم‌نماست»

«راستی آموز بسی جوفروش

نامه را یک رو سیه می‌باشد و یک رو سفید

(۱) از دورویان جهان امید یکرنگی مدار

زان راست که باور نشود جز به قسم به

(۲) در مذهب من ساده دروغی به سزاوار

که باشد سخن گفتن راست تلخ

(۳) نگر تا چه گوید سخنگوی بلخ

خورشیدصفت با همه کس یک‌رو باش

(۴) خواهی که چو صبح صادق‌القول شوی

۴۹- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

من از آن روز که در بند توام آزادم

(۱) حافظ از جور تو حاشا که بگرداند روی

که یک کرشمه تلافی صد جفا بکند

(۲) عتاب یار پری‌چهره عاشقانه بکش

باید که سپر باشد پیش همه پیکان‌ها

(۳) هر کاو نظری دارد با یار کمان‌ابرو

مکن هرآنچه توانی که جای آن داری

(۴) مکن عتاب از این بیش و جور بر دل ما

۵۰- مفهوم «آزادی با مفهوم دموکراسی غربی» در کدام ابیات دیده می‌شود؟

پای خواب‌آلود بیرون کردن از گل مشکل است

(الف) از بدن آزادی جان‌های غافل مشکل است

آخر ای ملت به کف کی اختیار آید تو را

(ب) دولت هر مملکت در اختیار ملت است

همین سرو و صنوبر سبز در گلزار می‌ماند

(ج) به آزادی توانگر شو که در ایام بی برگی

شبان دادگر از چنگ گرگ میش گرفت

(د) بیا که ملت ایران حقوق خویش گرفت

(۲) ب، ج

(۱) الف، ب

(۴) الف، ج

(۳) ب، د

علوم و فنون ادبی (۳) - نیمسال دوم

پاسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

تاریخ ادبیات قرن چهاردهم
(دوره معاصر و انقلاب اسلامی)
اختیارات شاعری (۲): وزنی
اغراق، ایهام و ایهام تناسب و
کارگاه تحلیل فصل
صفحه‌های ۶۶ تا ۹۴

۵۱- عبارت کدام گزینه در خصوص جلال آل احمد و آثار او نادرست است؟

- (۱) از نثر جلال به عنوان نثر تلگرافی یاد می‌کنند که در «دید و بازدید» آن را به کمال می‌بینیم.
- (۲) «زیارت» اولین داستان وی نام دارد که در مجله سخن چاپ شد.
- (۳) وی علاوه بر داستان در سفرنامه‌نویسی هم توانایی دارد که سفرنامه حج او با عنوان «خسی در میقات» در دسترس است.
- (۴) مشهورترین اثر بلندش «مدیر مدرسه» نام دارد که نمونه نثر بریده‌بریده و پرشتاب اوست.

۵۲- به ترتیب هر یک از عبارات زیر مربوط به کدام شاعر دوره معاصر است؟

- در شعر خویش از واژگان روزمره، عامیانه و نو بهره برد و از نوآوری و به‌کارگرفتن ترکیب‌های تازه نهراسید.
- در غزل طبعی لطیف و احساسی رقیق داشت و از حافظ تأثیر فراوان پذیرفته است.
- اوج سخن وی در قطعات اوست که در آن‌ها به شیوه انوری و سنایی توجه دارد.
- شعر وی شعری اجتماعی است و حوادث زندگی مردم را در خود منعکس می‌کند.

- (۱) مهدی اخوان ثالث - پروین اعتصامی - شهریار - نیما یوشیج
- (۲) مهدی اخوان ثالث - شهریار - پروین اعتصامی - نیما یوشیج
- (۳) نیما یوشیج - پروین اعتصامی - شهریار - مهدی اخوان ثالث
- (۴) نیما یوشیج - شهریار - پروین اعتصامی - مهدی اخوان ثالث

۵۳- در کدام گزینه نام نویسنده یا شاعر به ترتیب مربوط به «شاخه سوم، شاخه اول و شاخه دوم» مؤلفان ادبیات بعد از انقلاب است؟

- (۱) علیرضا قزوه - قیصر امین‌پور - حسین منزوی
- (۲) نصرالله مردانی - سیدحسین حسینی - محمود دولت‌آبادی
- (۳) سلمان هراتی - حمید سبزواری - نصرالله مردانی
- (۴) هوشنگ ابتهاج - سیدعلی موسوی گرمارودی - علی محمد افغانی

۵۴- نام پدیدآورنده چند اثر در مقابل آن نادرست آمده است؟

(چشم‌هایش: بزرگ علوی)، (همسایه‌ها: محمود اعتمادزاده)، (سووشون: سیمین بهبهانی)، (بره گمشده راعی: هوشنگ گلشیری)، (شوهر آهوخانم:

محمدعلی جمال‌زاده)، (شهری چون بهشت: جلال آل احمد)

- (۱) یک (۲) سه (۳) چهار (۴) دو

۵۵- کدام بیت، فاقد آرایه «ایهام تناسب» است؟

- (۱) چه خوش‌تر در این فصل ز آواز رود
  - (۲) شیرین‌تری ز لیلی و در کوی تو بسی
  - (۳) چه شب است یا رب امشب که ستاره‌ای برآید
  - (۴) به مهلتی که سپهرت دهد ز راه مرو
- وز آن آب گل‌گل کز گل آید فرود
فرهاد جان سپرده و مجنون بی‌دل است
که دگر نه عشق خورشید و نه مهر ماه دارم
تو را که گفت که این زال ترک داستان گفت

۵۶- در همه گزینه‌ها به‌جز گزینه ... ، «ایهام و کنایه» درهم آمیخته‌اند.

۱) هم‌چو مجنون ناتوانی از کجا، عشق از کجا یافت در صحرا مگر دیوانه جان خویشتن	۲) ز شرم جلوۀ مستانه تو، سرو پا در گل
۳) به تنگ‌چشمی آن ترک لشکری نازم که حمله بر من درویش یک‌قبا آورد	۴) دگر پارسایان خلوت‌نشین
۵) به عیبش فتادند در پوستین	

۵۷- در بیت کدام گزینه، هر دو آرایه «ایهام و تشبیه» وجود دارد؟

۱) نمایند نقد و قلب هر کسی صاف	۲) شعر گوید لیک ناهنجار و سرد و بی‌مزه
۳) نقد دلی که سکه وحدت نیافته است	۴) نهفتمش به ته قلب، قلب من بشکافت
۵) زنده بر سکه زر جعفری را	۶) سر به سر چون سکه مغشوش قلب ناروا
۷) آن قلب را به هیچ ولایت رواج نیست	۸) نهادمش به سر چشم، دیده‌ام بخلید

۵۸- همه گزینه‌ها دارای آرایه ایهام است؛ به‌جز ...

۱) چرا ز غیر شکایت کنم که همچو حباب	۲) آسان نگشته است به آهنگ ساز ما
۳) محو نتوان ساختن از صفحه خاطر مرا	۴) هزار جان مقدس فدای تیغ تو باد
۵) همیشه خانه خراب هوای خویشتم	۶) یک عمر گوشمال نصیحت کشیده‌ام
۷) مصرع برجسته باغ و بهارم همچو سرو	۸) که در گشایش دل‌ها عجب دمی داری

۵۹- در بیت کدام گزینه، از اختیار وزنی آوردن یک هجای بلند به‌جای دو هجای کوتاه استفاده شده است؟

۱) تشنه را بر لب جو بین که چه در خواب شدست	۲) مگر از چهره او باد صبا پرده ربود
۳) همه خفتند و من دل‌شده را خواب نبرد	۴) چون خیال شکن زلف تو در دل دارم
۵) بر سر گنج گدا بین که چه پرتاب شدست	۶) که هزاران قمر غیب درخشان شده است
۷) همه شب دیده من بر فلک استاره شمرد	۸) این شکسته‌دلیم از عشق شکن می‌نرود

۶۰- اگر ابیات زیر را به‌ترتیب اختیارات «بَدال، آوردن فاعلاتن به‌جای فعلاتن و بلندبودن هجای پایانی» مرتب کنیم، کدام گزینه صحیح است؟

الف) نگذارم که جهانی به جمالش نگرند	ب) عوض شکوه کنم شکر چو یوسف اظهار
ج) جام می تا خط بغداد ده ای یار مرا	د) باز هم در خط بغداد فکن بار مرا
ه) شوم از خون جگر پرده به پیشش بتنم	و) من به دولت اگر از سیلی اخوان برسم

۴) الف - ج - ب

۳) ج - ب - الف

۲) ب - ج - الف

۱) ب - الف - ج

جامعه‌شناسی (۳) - نیم‌سال اول

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی (جامعه‌شناسی ۳، نیم‌سال اول و دوم): ۱۵ دقیقه

دوره مباحث نیم‌سال اول
صفحه‌های ۲ تا ۵۳

۶۱- کدام گزینه تکمیل‌کننده جدول زیر است؟ (به ترتیب حروف الفبا)

علت	پیامد
الف	پیدایش و رشد دانش علمی
زندگی جمعی انسان‌ها با یکدیگر	د
ج	پنهان بودن دانش موجود در کنش‌های اجتماعی
مجهر بودن به دانش علمی	ب

۱) مطرح شدن مسئله خاصی در جامعه - یافتن آسیب‌ها و اشکالات وارده به دانش عمومی - عادت - تولید ذخیره دانشی از سوی هر فرهنگ و در

اختیار اعضای جهان اجتماعی قرارداد آن

۲) تأمل و اندیشه در دانش عمومی - وصول به درک عمیقی از دانش عمومی جهان‌های اجتماعی - عدم آگاهی - غنی شدن دانش عمومی هر فرهنگ

۳) تلاش برای حل مشکلات زندگی - مدافع حقایق موجود در دانش عمومی - عادت - عدم لزوم تولید دانش لازم برای کنش‌های خود توسط هر فرد

۴) تولد و ورود افراد به جهان اجتماعی - توانایی مقایسه دانش متخصصان با عموم افراد جامعه - عدم آگاهی - افزایش ذخیره دانش علمی جهان اجتماعی

۶۲- به ترتیب، پاسخ پرسش‌های زیر کدام است؟

- کسانی که از دانش عمومی برخوردارند، درباره مسائلی مانند بحران آگاهی و بحران اخلاقی چه رویکردی دارند؟

- تعاریف متفاوت جوامع از دانش علمی بر چه اساس است؟

- در اوایل قرن بیستم میلادی در جهان غرب، بر کدام بخش علوم تأکید می‌شد؟

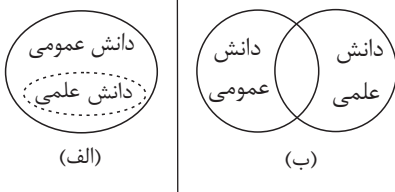
۱) از شناختی دقیق درباره این مسائل برخوردارند. - هویت اجتماعی - موضوع

۲) برای حل برخی از آن‌ها راهکارهایی پیشنهاد می‌دهند. - هویت فرهنگی - روش

۳) این مشکلات را می‌شناسند. - هویت اجتماعی - روش

۴) برای همه آن‌ها راه‌حل‌های صحیح پیدا می‌کنند. - هویت اجتماعی - موضوع

۶۳- کدام گزینه در ارتباط با نمودار الف و ب، به ترتیب نادرست و درست است؟

۱) در برخی از نسل‌های این دیدگاه، مرز دانش علمی و دانش عمومی فرو می‌پاشد و این ادعا را

که دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی است انکار می‌کند. - دانش عمومی، دانش غیر موثق

و نامعتبر نیست، بلکه کم‌وبیش در آن دانش‌های حقیقی و صحیح نیز وجود دارد، دانش علمی

به دلیل امکان اعتباریابی نسبت به دانش عمومی از اعتبار بیشتری برخوردار است.

۲) همه دانش‌ها را دانش حاصل از زندگی می‌داند و معتقد است که دانش علمی راه کشف واقعیت و دانش عمومی دانش حاصل از زندگی است و

دانش‌ها بازخوانی و کشف واقعیت‌اند که انسان‌ها برای سامان دادن به زندگی خود تولید می‌کنند. - دانش علمی به دانش تجربی محدود نمی‌شود

بلکه دانش‌های فراتجربی مانند دانش‌های عقلانی و وحیانی را نیز شامل می‌شود که هر کدام ملاک سنجش و اعتباریابی خاص خود را دارد.

۳) برتری دانش طبیعی را بر دانش حاصل از زندگی معتبر می‌داند و این ادعا را که دانش عمومی پایه و اساس هرگونه دانش از جمله دانش تجربی

است رد می‌کند. - دانش علمی باید برای حفظ هویت خود از ورود دانش عمومی به قلمرو علم جلوگیری کند، زیرا دانش عمومی دانش حاصل از

زندگی افراد است که از راه جامعه‌پذیری و فرهنگ‌پذیری به دست می‌آید.

۴) دانش عمومی دانش غیر موثق و نامعتبری نیست، بلکه کم‌وبیش در آن دانش‌های حقیقی و صحیح نیز وجود دارد، دانش علمی و دانش عمومی به

مرور متناسب می‌شوند. - تفاوت دانش علمی با دانش عمومی در روش آن‌هاست، دانش علمی تنها از راه حس و تجربه و به صورت نظام‌مند

به دست می‌آید ولی دانش عمومی دانش حاصل از زندگی افراد است که از راه جامعه‌پذیری و فرهنگ‌پذیری به دست می‌آید.

۶۴- می‌دانیم که علوم انسانی، کنش‌های انسانی و پیامدهای آن را مطالعه می‌کند اما موضوع مطالعه علوم اجتماعی، کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن

است. بنابراین؛ به ترتیب هر یک از مواردی که زیر آن‌ها خط کشیده شده است توسط کدام علم مطالعه می‌شود؟

«علی از تهران به سمت سمنان راهی می‌شود. در مسیر به طرف شهر سمنان برای چند ماشین بوق می‌زند. به ورودی شهر سمنان که می‌رسد با سرعت

غیرمجاز از ایست پلیس عبور می‌کند و پلیس او را جریمه می‌کند. در سمنان در مراسم محلی مردم آنجا شرکت می‌کند.»

(۱) علوم اجتماعی - علوم انسانی - علوم انسانی - علوم اجتماعی (۲) علوم انسانی - علوم انسانی - علوم انسانی - علوم اجتماعی

(۳) علوم انسانی - علوم انسانی - علوم اجتماعی - علوم اجتماعی (۴) علوم اجتماعی - علوم انسانی - علوم اجتماعی - علوم اجتماعی

۶۵- کدام عبارت نادرست است؟

(۱) علوم اجتماعی، ظرفیت داوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی و نقد و اصلاح آن‌ها را دارند.

(۲) علوم اجتماعی درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های علم تجربی به انسان‌ها آگاهی می‌دهد و راه استفاده از طبیعت را مسدود می‌کند.

(۳) علوم اجتماعی با انتقاد از پدیده‌های اجتماعی، فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورند.

(۴) علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن‌ها، ابزار بهره‌مندی انسان از طبیعت و وسیله غلبه او بر محدودیت‌های طبیعی‌اند.

۶۶- به ترتیب، علت «پیچیده بودن پیش‌بینی در علوم اجتماعی»، «برتری علوم اجتماعی نسبت به علوم طبیعی» و «شکل‌گیری رویکردهای مختلف در

علوم اجتماعی» کدام است؟

(۱) داوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی - آگاهانه و ارادی بودن کنش‌های اجتماعی - دوری و نزدیکی به علوم طبیعی

(۲) آگاهانه و ارادی بودن کنش‌های اجتماعی - آگاهی دادن درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری - دوری و نزدیکی به علوم طبیعی

(۳) آگاهانه و ارادی بودن کنش‌های اجتماعی - داوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی - دوری و نزدیکی به علوم انسانی

(۴) داوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی - آگاهی دادن درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری - دوری و نزدیکی به علوم طبیعی

۶۷- به ترتیب، هر یک از موارد زیر نتیجه چیست؟

- فراهم شدن امکان مشارکت ما در زندگی اجتماعی

- خاکستری شدن جمعیت

- چگونگی هماهنگی قواعد زندگی خانوادگی با قواعد اقتصادی

(۱) قواعد اجتماعی - تغییر نظام اجتماعی در خود - نظام اجتماعی

(۲) نظم اجتماعی - تغییر نظام اجتماعی در محیط - ساختار اجتماعی پویا

(۳) نظم اجتماعی - تغییر نظام اجتماعی در محیط - نظام اجتماعی

(۴) قواعد اجتماعی - تغییر نظام اجتماعی در خود - ساختار اجتماعی

۶۸- هر عبارت به کدام مفهوم اشاره می کند؟

- پیش بینی، پیشگیری و کنترل جامعه

- یکسان انگاری پدیده های اجتماعی و پدیده های طبیعی

- مطالعه جامعه همانند طبیعت

(۱) روش جامعه شناسان تبیینی - هدف جامعه شناسان تبیینی - موضوع جامعه شناسان تبیینی

(۲) هدف جامعه شناسان تبیینی - موضوع جامعه شناسان تبیینی - روش جامعه شناسان تبیینی

(۳) هدف جامعه شناسان تبیینی - روش جامعه شناسان تبیینی - موضوع جامعه شناسان تبیینی

(۴) موضوع جامعه شناسی تبیینی - هدف جامعه شناسان تبیینی - روش جامعه شناسان تبیینی

۶۹- کدام یک از موارد زیر، نادرست است؟

الف) ما با شناسایی قوانین طبیعت، می توانیم آن ها را تغییر دهیم و کنترل نماییم.

ب) یکسان انگاری طبیعت و جامعه، تسلط انسان بر جامعه را آنطور که جامعه شناسی تبیینی می خواست به دنبال نداشت.

ج) طرفداران دیدگاه تبیینی گمان می کنند که همه جوامع، مسیر یکسانی به سوی پیشرفت طی می کنند و از این طریق جوامع و تاریخ های گوناگونی را

پدید می آورند.

د) در برخی موارد بر زندگی انسان ها و موجودات طبیعی، قوانین مشترکی حاکم است.

(۲) ب و د

(۱) الف و ج

(۴) الف و ب

(۳) د و ج

۷۰- به ترتیب، صحیح یا غلط بودن هر یک از عبارات زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- انسان‌ها از آنجا که عضوی از جامعه هستند، با کنش‌های اجتماعی خود در حفظ وضع موجود یا تغییر آن موثرند؛ هرچند به صورت متفاوت.
- بیت «گر ز باغ رعیت، ملک خورد سیبی / برآوردن غلامان او درخت از بیخ» به نقش انسان‌ها در تغییر نظم اجتماعی اشاره دارد.
- انسان‌ها صرفاً مجریان نظم نیستند و قادرند با توجه به آرمان‌ها و ارزش‌های خود، از مشکلات احتمالی ساختارهای اجتماعی بکاهند.
- کنش‌های اجتماعی، از طریق ساختارهای اجتماعی پدید می‌آیند و باقی می‌مانند.

(۱) ص - ص - غ - ص (۲) غ - ص - ص - غ (۳) ص - غ - ص - ص (۴) ص - ص - ص - غ

۷۱- کدام گزینه با متن زیر مرتبط نیست؟

«اوردوس، بزرگ‌ترین شهر متروکه جهان است که با وجود سرمایه‌گذاری و برنامه‌ریزی دولت چین برای تشویق و ترغیب هزاران نفر به سکونت در آن، تقریباً خالی از سکنه مانده و شهر ارواح لقب گرفته است.»

(۱) انسان‌ها برخلاف پدیده‌های طبیعی، آگاهانه عمل می‌کنند و عملشان معنادار است؛ آن‌ها در شرایط گوناگون، رفتارهای متفاوتی از خود نشان می‌دهند.

(۲) جامعه‌شناسی تبیینی با تأکید بیش از اندازه بر نظم و ساختارهای اجتماعی و یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی، اراده انسان را نادیده می‌گیرد.

(۳) رویکرد تبیینی بر آنچه مشاهده می‌شود تمرکز می‌کند و اغلب معنای کنش و آنچه درون انسان می‌گذرد را نادیده می‌گیرد که دارای پیامدهایی است.

(۴) روش‌های تجربی، به تنهایی توانایی فهم معانی کنش‌های انسانی را دارند و حتی در این راه می‌توانند از ابزارهای حسی و سایر روش‌های علمی نیز کمک بگیرند.

۷۲- به ترتیب، هر عبارت با کدام مفهوم مرتبط است؟

- اندازه‌گیری اجزای بدن برای یافتن نژاد برتر بعد از جنگ جهانی دوم

- نظام اداری محصول کنش‌های مدیران، کارکنان، قانون‌گذاران و مراجعان است.

- تأکید بیش از اندازه جامعه‌شناسی تبیینی بر نظم

(۲) معنازدایی - کنش اجتماعی - ارزش‌زدایی

(۱) ارزش‌زدایی - کنش اجتماعی - خلاقیت‌زدایی

(۴) خلاقیت‌زدایی - ساختار اجتماعی - ارزش‌زدایی

(۳) ارزش‌زدایی - ساختار اجتماعی - معنازدایی

۷۳- علت نادیده گرفتن پیچیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی توسط برخی رویکردها چیست و پیامد آن کدام است؟

(۱) هویت‌زدایی از پدیده‌های اجتماعی و انسانی - پیش‌بینی وقوع پدیده‌های اجتماعی

(۲) دستیابی به پاسخ‌های ساده درباره‌ی چرایی وقوع آن‌ها - پیش‌بینی وقوع پدیده‌های اجتماعی

(۳) هویت‌زدایی از پدیده‌های اجتماعی و انسانی - نتیجه‌گیری‌های نادرست

(۴) دستیابی به پاسخ‌های ساده درباره‌ی چرایی وقوع آن‌ها - نتیجه‌گیری‌های نادرست

۷۴- به ترتیب، در رابطه با «روش رویکرد تفسیری»، «تحقیق درباره‌ی بیمارستان روانی توسط گافمن» و «پرده برداشتن از معانی نهفته در کنش‌ها» کدام گزینه

صحیح است؟

(۱) بررسی کنش‌های اجتماعی و معنای آن‌ها - مشاهده‌ی مشارکتی - قوم‌نگاری

(۲) نگاه از درون به پدیده‌ها برای یافتن معنای آن‌ها - مشاهده‌ی مشارکتی - قوم‌نگاری

(۳) نگاه از درون به پدیده‌ها برای یافتن معنای آن‌ها - قوم‌نگاری - مطالعه‌ی موردی

(۴) بررسی کنش‌های اجتماعی و معنای آن‌ها - قوم‌نگاری - مطالعه‌ی موردی

۷۵- به ترتیب، هر عبارت پیامد کدام گزینه است؟

- شناخت توأمان و صحیح تفاوت‌های فردی و اجتماعی و وجوه مشترک انسان‌ها

- پدیدآمدن خرده‌فرهنگ‌ها و گروه‌های مختلف درون هر جهان اجتماعی

- فهم کنش انسان‌ها

(۱) دسترسی به زمینه‌ی فرهنگی که کنشگر در آن عمل می‌کند. - تنوع و تکثر معانی - پی بردن به قصد و هدف کنشگر

(۲) لازمه‌ی شناخت پدیده‌های اجتماعی - فعالیت و خلاقیت کنشگران - به‌کارگیری روش‌های کیفی

(۳) راه‌یابی به ذهن کنشگر - کنشگران فردی و جمعی - در تقابل با روش‌های کمی

(۴) لازمه‌ی شناخت پیچیدگی‌های پدیده‌های اجتماعی - فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی متفاوت - در تقابل با روش‌های کمی

جامعه‌شناسی (۳) - نیم‌سال دوم

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

درس ششم: قدرت اجتماعی
درس هفتم: نابرابری اجتماعی
درس هشتم: سیاست هویت
صفحه‌های ۵۴ تا ۹۶

۷۶- به ترتیب هریک از عبارات زیر، پیامد کدام مورد است؟

- مطالعه قدرت به عنوان یک پدیده خنثی و فاقد معنا

- اعتقاد به محافظه‌کار بودن دو رویکرد تبیینی و تفسیری از سوی جامعه‌شناسان انتقادی

- از دست رفتن امکان مقایسه و داوری فرهنگ‌ها و ارزش‌ها برای علوم اجتماعی

(۱) منحصر کردن علم به علم تجربی از سوی جامعه‌شناسان تبیینی - ارائه ندادن ملاک و معیاری برای داوری علمی ارزش‌های سیاسی - مطالعه فرهنگ

فقط از منظر مردمی که آن را پذیرفته‌اند.

(۲) بسنده کردن به توصیف ارزش‌ها و نظام‌های سیاسی - دست شستن از داوری علمی ارزش‌های اجتماعی - عدم یافتن راهی برای داوری علمی درباره

ارزش‌های اجتماعی و دست شستن از آن

(۳) ارزش‌زدایی و معنازدایی از قدرت - منفعل ساختن انسان‌ها در برابر وضع موجود - عدم وجود راهی برای بهتر ساختن وضعیت موجود

(۴) دست شستن از داوری آرمان‌ها و ارزش‌های سیاسی - بسنده کردن به توصیف ارزش‌های مختلف - منحصر کردن علم به علم تجربی از سوی

جامعه‌شناسان تفسیری

۷۷- به ترتیب هر یک از موارد زیر، مربوط به کدام مدل است؟

- مخالفین قشربندی اجتماعی

- طرفداران قشربندی اجتماعی

- یکسان بودن نقطه شروع رقابت‌ها

- عادلانه نبودن نقطه آغاز رقابت

(۲) لیبرالی - عدالت اجتماعی - کمونیستی - لیبرالی

(۱) کمونیستی - عدالت اجتماعی - کمونیستی - لیبرالی

(۴) کمونیستی - لیبرالی - کمونیستی - لیبرالی

(۳) عدالت اجتماعی - کمونیستی - لیبرالی - کمونیستی

۷۸- هریک از عبارات زیر به ترتیب، پیامد، نوع رویکرد و علت کدام گزینه است؟

- داوری درباره ارزش‌ها و انتقاد از آنها

- چشم‌پوشی از آثار و پیامدهای مخرب ساختارهای اجتماعی

- طبیعی دانستن قشربندی اجتماعی

(۱) برجسته کردن یک وجه زندگی و تأکید بر آن - رویکرد انتقادی - رقابت را در زندگی اجتماعی، ضروری می‌دانند و از این نکته مهم غفلت می‌کنند که در رقابت عادلانه، باید نقطه شروع رقابت، یکسان باشد.

(۲) عبور از وضعیت مطلوب به سوی وضعیت موجود - رویکرد تفسیری - هیچ جامعه‌ای بدون قشربندی اجتماعی نبوده است و قشربندی، پدیده‌ای است که در همه زمان‌ها و مکان‌ها وجود داشته است و از گذشته تا به حال بوده است.

(۳) پیشگیری از سلطه ساختارها بر انسان‌ها - رویکرد انتقادی - نابرابری‌های اجتماعی، نتیجه تفاوت‌ها یا نابرابری‌های طبیعی هستند، بنابراین عادلانه‌اند و در رقابت عادلانه، نقطه شروع رقابت، یکسان است.

(۴) فاصله میان وضع موجود و وضع مطلوب جهان اجتماعی - رویکرد تفسیری - نقش انسان‌ها و جوامع در پدیدآمدن قشربندی و ادامه یافتن آن را نادیده می‌گیرند و تغییر در آن را چندان امکان‌پذیر نمی‌دانند.

۷۹- به ترتیب، مفاهیم جامعه‌شناسی مشخص شده در متن زیر با کدام گزینه در ارتباط‌اند؟

«در کشوری فرضی، گروهی از افراد هویت خود را بر اساس جنسیت تعریف می‌کنند. یکی از این هویت‌ها، هویت جنسیتی سیال است که طبق آن، فرد

گاهی خود را مؤنث و گاهی مذکر تعریف می‌کند. در این کشور، بخشی از کابینه دولت طرفدار به رسمیت شناختن انواع متعدد هویت‌های جنسیتی و برخی

منکر وجود هویت‌های متعددند.

(۱) مطلوبیت تغییرات مداوم هویت‌ها در دوره پسامدرن - مدل تکثرگرا - مدل همانندسازی

(۲) مدل تکثرگرا - سیاست هویت - پیامد دوره پسامدرن

(۳) شناخت متقابل هویت‌ها - الگوی تعارف هویت‌ها - مدل همانندسازی

(۴) کثرت هویت‌ها - مدل تکثرگرا - پیامد دوره پسامدرن

۸۰- هر عبارت به ترتیب پیامد، تعریف و نشانه کدام مورد است؟

- رشد و شکوفایی جهان اسلام از قرن سوم و چهارم

- پذیرش ارزش‌ها و سبک زندگی یک گروه توسط سایر گروه‌های جامعه

- هر گروه، جامعه و فرهنگی می‌خواهد از چشم خودش به خود بنگرد و نه از چشم دیگران

(۱) وحدت یا کثرت هویت‌ها - همانندسازی - جنبش زیست‌محیطی

(۲) مدل تکثرگرا - وحدت و کثرت تفاوت‌ها - شکل‌گیری جهانی بدون مرز

(۳) پیروی از الگوی تعارف - همانندسازی - نظریه آمریکایی بومی

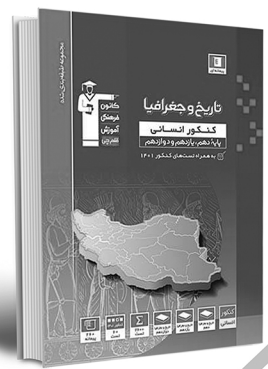
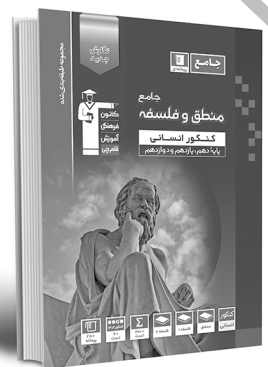
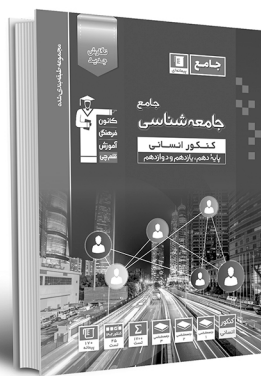
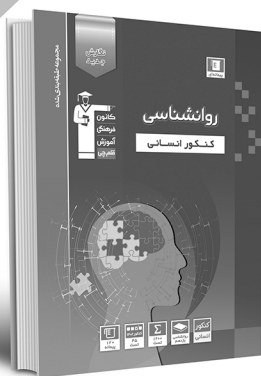
(۴) وحدت و کثرت هویت‌ها - همانندسازی - جهانی شدن و توسعه ارتباطات

کتاب‌های آیة انسانی را

پیمان‌های قمرین کنید

فلسفه
و ادب
و تاریخ
و جغرافیا
و اقتصاد
و علوم و فنون ادبی
و جامعه‌شناسی
و روانشناسی

۸۴۵۱

www.kanoon.ir

www.kanoonbook.ir

دفترچه شماره (۲)

صبح پنجشنبه
۱۴۰۳/۰۱/۱۶

آزمون ۱۶ فروردین ماه ۱۴۰۳

آزمون اختصاصی
دوازدهم علوم و معارف اسلامی

ساعت ۹:۳۰ تا ۱۰:۵۰ صبح

۹۰ سؤال (۶۰ سؤال اجباری + ۳۰ سؤال اختیاری)

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده ترازوی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
عربی، زبان قرآن	۱	۲	۳	۵	۶	
تاریخ و جغرافیا	۱	۲	۴	۶	۷	
فلسفه	۱	۲	۳	۵	۶	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	وضعیت پاسخ گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	عربی، زبان قرآن (۳) - نیمسال اول	۲۰	۸۱	۱۰۰	۲۰
۲	اختیاری	عربی، زبان قرآن (۳) - نیمسال دوم	۱۰	۱۰۱	۱۱۰	۱۰
۳	اجباری	تاریخ (۳) - نیمسال اول	۱۰	۱۱۱	۱۲۰	۱۰
۴	اختیاری	تاریخ (۳) - نیمسال دوم	۵	۱۲۱	۱۲۵	
۵	اجباری	جغرافیا (۳) - نیمسال اول	۱۰	۱۲۶	۱۳۵	۱۰
۶	اختیاری	جغرافیا (۳) - نیمسال دوم	۵	۱۳۶	۱۴۰	
۷	اجباری	فلسفه دوازدهم - نیمسال اول	۲۰	۱۴۱	۱۶۰	۲۰
۸	اختیاری	فلسفه دوازدهم - نیمسال دوم	۱۰	۱۶۱	۱۷۰	۱۰

پدیدآوردگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، محمدابراهیم تونزندهجانی، علی حسینی نوه، احمدرضا ذاکرزاده، امیر زراندوز، سعید عزیزخانی، علی قهرمانزاده، فرشید کریمی، امیر محمودیان، ابراهیم نجفی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، حسن اصحابی، محسن اصغری، عزیز الیاسی پور، سعید جعفری، سید علیرضا علویان، فرهاد علی نژاد، یاسین مهدیان، شیوا نظری، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	امیرمهدی افشار، مهرشاد ایمانی نسب، آزینا بیدقی، مبیناسادات تاجیک، الهه خضری، کوثر شاه‌حسینی، فاطمه صفری، حبیبه محبی، آرش مرتضائی فر
عربی زبان قرآن	محمود بادربین، زهره بابایی، ولی برجی، مجید بیگلری، عمار تاجبخش، حسین رضائی، حسین شجاع‌الدینی، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قائدامینی، سید محمدعلی مرتضوی، الهه مسیح‌خواه، فاطمه منصورخاکی، پیروز وجان
تاریخ و جغرافیا	علیرضا پدرام، صفا حاضری، زهرا دامیار، امیرحسین کاروین، جواد میربلوکی، میلاد هوشیار
فلسفه	حسین آخوندی راهنماچی، محمد اقصالح، سبا جعفرزاده صابری، نیما جواهری، پرگل رحیمی، محمد رضایی‌بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، حسن صدری، الهه فاضلی، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	ویراستار رتبه برتر کنکور	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم تونزندهجانی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، محمد حمیدی	عباس مالکی	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد	یاسین مهدیان	یاسین مهدیان، آرش مرتضائی فر، سیده فتح‌اللهی	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	کوثر شاه‌حسینی	کوثر شاه‌حسینی	—	فاطمه صفری، آرش مرتضائی فر، مهتاب شیرازی	سجاد حقیقی پور
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	—	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	زهرا دامیار	زهرا دامیار	—	فاطمه عزیزی، محمد ملک‌آبادی	عطیه محلوچی
فلسفه	سبا جعفرزاده صابری	سبا جعفرزاده صابری	فرهاد علی نژاد	علی زیبا	سوگند بیگلری

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروفچین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

عربی زبان قرآن (۳) - نیم سال اول

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

دورهٔ مباحث نیم‌سال اول
صفحه‌های ۱ تا ۳۶

■ ■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة من أو إلى العربية (۸۱ - ۸۸)

۸۱- ﴿ لَا تَدْرِي لَعَلَّ اللَّهَ يُحْدِثُ بَعْدَ ذَلِكَ أَمْرًا ﴾:

(۱) نمی‌دانی شاید خداوند پس از آن پیشامدی نو پدید آورد!

(۲) نمی‌دانی به امید خدا بعد از آن پیشامدی نو به وجود می‌آید!

(۳) کسی نمی‌داند خداوند بعد از آن پیشامدی نو پدید خواهد آورد!

(۴) شاید نمی‌دانی که خدا پس از آن پیشامد، امری جدید به وجود می‌آورد!

۸۲- « فِي تِلْكَ اللَّحْظَاتِ الصَّعْبَةِ لِحَيَاتِي كُنْتُ أَتَمَنَّى خَالِصًا: لَيْتَ رَبِّي الْعَظِيمَ لَمْ يُحْمَلْنِي مَا لَا طَاقَةَ لِي بِهِ! »:

(۱) در آن لحظه‌های زندگی دشوار خود خالصانه آرزو می‌کردم: کاش پروردگار بزرگم آنچه را که توانی بر آن ندارم هیچ‌گاه بر من تحمیل نمی‌کرد!

(۲) در آن لحظه‌های سخت زندگی‌ام خالصانه آرزو می‌کردم: کاش پروردگار بزرگ آنچه را که هیچ توانی نسبت به آن ندارم بر من تحمیل نکند!

(۳) در آن لحظه‌های دشوار زندگی‌ام خالصانه آرزو می‌کردم: کاش پروردگار بزرگم آنچه را که هیچ توانی نسبت به آن ندارم بر من تحمیل نمی‌کرد!

(۴) در آن لحظه‌های سختی که در زندگی‌ام پیش آمده بود آرزو می‌کردم: کاش پروردگار بزرگم چیزی را که توانی بر آن ندارم هیچ‌گاه بر من تحمیل نکرده بود!

۸۳- « بَعْدَ أَنْ رَأَى الْفَرْدُ مَادَّةَ النِّيْتْرُوغْلِسِيرِينِ فِي مَصْنَعِ وَالِدِهِ، أَقَامَ مُخْتَبِرًا اخْتِرَاعَ الدِّيْنَامِيْتِ فِيهِ! »:

(۱) آلفرد بعد از اینکه مادهٔ نیتروگلیسیرین را در کارخانهٔ پدر خود مشاهده کرده بود، آزمایشگاهی را بر پا کرد که دینامیت در آن اختراع شد!

(۲) پس از اینکه آلفرد مادهٔ نیتروگلیسیرین را در کارخانهٔ پدرش دید، آزمایشگاهی بر پا کرد که در آن دینامیت را اختراع کرد!

(۳) بعد از اینکه آلفرد در کارخانهٔ پدرش مادهٔ نیتروگلیسیرین را مشاهده کرد، اقدام به ساخت آزمایشگاهی نمود که دینامیت در آن اختراع شد!

(۴) آلفرد پس از دیدن مادهٔ نیتروگلیسیرین در کارخانهٔ پدر، یک آزمایشگاه ساخت که در آن دینامیت را اختراع نمود!

۸۴- « قد يُواجه الإنسان العاقل الحوادث التي تحاول أن تُضعف عزمه في طريقه إلى غاياته العالية و هو يُواصل عمله

دُوباً و لا يخافها!»: گاهی انسان خردمند.....

(۱) با پیشامدهایی که می‌کوشند اراده‌اش را در مسیر او به‌سوی اهداف بلندش ضعیف کنند روبه‌رو می‌شود در حالی که کارش را با پشتکار ادامه می‌دهد و از آن‌ها نمی‌هراسد!

(۲) با حوادثی در راهش مواجه شده است که می‌کوشند اراده او را به‌سوی هدف‌های والایش ضعیف سازند در حالی که او با پشتکار به کار خود ادامه می‌دهد و از آن‌ها نمی‌ترسد!

(۳) با حوادثی مواجه می‌شود که برای تضعیف اراده او در راه خود به سمت اهداف والایش می‌کوشند، اما او با پشتکارش به آن‌ها می‌رسد و از آن‌ها نمی‌هراسد!

(۴) با پیشامدهایی روبه‌رو می‌شود که می‌کوشند اراده او را در مسیر خود به سمت هدف‌های بلندش ضعیف سازند در حالی که او با پشتکار به کارش ادامه می‌دهد و هیچ ترسی از آن‌ها ندارد!

۸۵- « كَأَنَّ جَمَاعَةً مِّنَّا مُتَرَدِّدُونَ فِي أَعْمَالِ الْآخِرِينَ الْحَسَنَةِ جَهْلًا و إِنَّمَا يُؤَاصِلُونَ الْأَخْطَاءَ دُونَ أَنْ يَعْتَبِرُوا بِالتَّجَارِبِ!»:»

(۱) مثل اینکه جماعتی از ما با نادانی در کارهای خوب دیگران شک دارند و اشتباهات خود را ادامه می‌دهند به جای اینکه از تجربه‌ها پند گیرند!

(۲) گویا دسته‌ای از ما با ناآگاهی در اعمال نیک دیگران دچار دودلی هستیم و تنها به خطاها ادامه می‌دهیم بدون اینکه از تجربه‌ها درس گرفته شود!

(۳) انگار گروهی از ما نابخردانه در مورد کارهای خوب دیگران دچار دودلی‌اند و فقط اشتباهات را بدون اینکه از تجربه‌ها پند گیرند، ادامه می‌دهند!

(۴) گویی برخی از ما ناآگاهانه در خصوص کردار خوب بقیه تردید دارند و تنها خطاها ادامه دارند و از تجربه‌ها عبرت گرفته نمی‌شود!

۸۶- عَيْن الصَّحِيح:

(۱) لا شيء يقدر أن يُوصلنا إلى الفشل إلا الكسالة!: چیزی که می تواند ما را به شکست برساند، فقط تنبلی است!
 (۲) ليت الأوضاع تُوفّر لنجاح أصدقائي في المسابقة العلميّة!: کاش شرایط برای موفقیت دوستانم در مسابقه علمی فراهم می شد!

(۳) أجمل لباس يلبسه الإنسان هو العافية فلنغتنمها!: زیباترین لباسی که انسان به تن می کند، تندرستی است، پس آن را غنیمت می دانیم!

(۴) قد تعلّمت أن لا أعجل في معاتبة أحد بذنب ارتكبه!: آموختم ام گاهی در سرزنش کردن کسی به سبب گناهی که مرتکب شده است، عجله نکنم!

۸۷- عَيْن الخطأ:

(۱) لا يُفيد النَّاسَ مَنْ لا وفاء له بالعهد!: کسی که هیچ وفائی به عهد ندارد، به مردم فایده نمی رساند!
 (۲) ليت مهندسينا استطاعوا أن يُعمروا كلَّ السّهول!: ای کاش مهندسان ما بتوانند همه دشتها را آباد کنند!
 (۳) وصل المُسافرون إلى مقصدهم و هم تعبوا من سفرهم!: مسافران به مقصدشان رسیدند درحالی که از سفر خویش خسته شده بودند!

(۴) تُساعد التَّقنيّات الحديثة العلماء في جميع المجالات!: فنّاوری های جدید در تمام زمینه ها به دانشمندان کمک می کنند!

۸۸- « اختراع ديناميت برای انسان، تأثیری در ساده سازی کارهای سختش نداشت! »؛ عَيْن الصَّحِيح:

- (۱) ما كان لِإِخْتِراعِ الدِّيناميتِ لِلإنسانِ تأثيرٌ على تَسهيلِ الأمورِ الصَّعبةِ!
- (۲) إِخْتِراعِ الدِّيناميتِ لِلإنسانِ لا يَكُونُ لَهُ تأثيرٌ في تَسهيلِ أمورِهِ الصَّعبةِ!
- (۳) إِخْتِراعِ الدِّيناميتِ لَمْ يَكُنْ لَهُ تأثيرٌ في تَسهيلِ أعمالِ الإنسانِ الصَّعبةِ!
- (۴) لَمْ يَكُنْ لِإِخْتِراعِ الدِّيناميتِ لِلإنسانِ تأثيرٌ في تَسهيلِ أعمالِهِ الصَّعبةِ!

■ ■ اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (٨٩ - ٩٣) بِمَا يُنَاسِبُ النَّصَّ:

تُعرف هجرة الحيوانات على أنها الحركة المنتظمة الموسمية التي تقوم بها الكائنات الحيّة عند الانتقال من مكانٍ إلى آخر، إذ يُوفّر المكان الذي يتمّ الانتقال إليه ظروفًا معيشيّةً أحسن من مكان المعيشة السابق. تُوجد بعض الحالات الانتقاليّة الأخرى التي تُشابه الهجرة؛ قد تنتقل الحيوانات المهاجرة من مكان معيشتها دون ضرورة أن تتبع هذه الهجرة رحلة عودة إلى الموطن الأصليّ، أو قد تنتقل هذه الحيوانات بأوقات غير منتظمة بأعداد كثيرة، و عادةً تنقسم الهجرة إلى نوعين و هما هجرة رأسيّة (= عمودي) و هجرة أفقيّة، حيث تقوم الحيوانات المهاجرة بشكل رأسيّ بالانتقال إلى أماكن أكثر ارتفاعاً سواء في الماء أو على البرّ، بينما تكون الهجرة الأفقيّة على نفس مستوى الارتفاع للموطن الأصليّ!

٨٩- عَيْنُ الْخَطَأِ لِلْفَرَاغِ: « يَظُنُّ الْحَيَوَانُ الْمُهَاجِرُ أَنَّ انْتِقَالَهِ إِلَى مَكَانٍ آخَرَ . . . . »

(١) يَقْلَلُ مِمَّا يَهْدُهُ فِي الْحَيَاةِ!

(٢) يُصَيِّرُهُ مُتَقَدِّمًا إِلَى الْأَمَامِ!

(٣) يُجْبِرُهُ عَلَى تَحْمُلِ الْمَشْكَلاتِ!

(٤) يُحَسِّنُ ظُرُوفَهُ الْمَعِيشِيَّةَ!

٩٠- عَيْنُ الصَّحِيحِ حَوْلَ هِجْرَةِ الْحَيَوَانَاتِ:

(١) حَرَكَةُ الْكائِنَاتِ الْحَيَّةِ مِنْ مَوْطِنِهَا الْأَصْلِيِّ فِي مَسِيرِ دُونَ أَنْ تَعْرِفَ مَقْصِدَهَا!

(٢) الْحَرَكَةُ الَّتِي تُنْجِزُهَا الْحَيَوَانَاتُ فِي مَوْسِمٍ مُحَدَّدٍ لِانْتِقَالِ مِنْ مَكَانٍ إِلَى آخَرَ!

(٣) انْتِقَالُ الْكائِنَاتِ الْحَيَّةِ مِنْ مَكَانٍ إِلَى آخَرَ دُونَ رُجُوعِ إِلَى الْمَوْطِنِ الْأَصْلِيِّ!

(٤) حَرَكَةُ الْحَيَوَانَاتِ مِنَ الْمَوْطِنِ الْأَصْلِيِّ إِلَى مَحَلِّ تَوَاجِهٍ فِيهِ مَخَاطِرُ أَعْظَمِ!

٩١- جَوَابُ أَيِّ سَوْأَلٍ لَمْ يَأْتِ فِي النَّصِّ؟

(١) هَلْ يُعَدُّ انْتِقَالُ الْحَيَوَانَاتِ بِأَوْقَاتٍ غَيْرِ مُنْتَظَمَةٍ مُهَاجِرَةً؟

(٢) إِلَى أَيِّنَ تَنْتَقِلُ الْحَيَوَانَاتُ الْمُهَاجِرَةُ بِشَكْلِ أَفْقِيّ؟

(٣) أَيُّ كَائِنَاتِ حَيَّةٍ تُهَاجِرُ بِشَكْلِ رَاسِيّ؟

(٤) كَمْ عَدَدُ أَقْسامِ هِجْرَةِ الْكائِنَاتِ الْحَيَّةِ؟

■ عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (۹۲ و ۹۳)

۹۲- « تنقسم - الموطن - الأخرى - تشابه »:

- ۱) تنقسم: فعل مضارع - مزيد ثلاثي (من باب إنفعال) / فعل، و فاعله: «الهجرة»
- ۲) الموطن: اسم مكان - مفرد (جمعه المكسر: الموطن) - مُعرب / مجرور بحرف الجرّ
- ۳) تشابه: للمفرد المذكّر الغائب - مزيد ثلاثي (مصدره: تشابه) / فعل و فاعل؛ الجملة فعلية
- ۴) الأخرى: اسم تفضيل (وزنه: فُعلَى) - للمفرد المؤنث - مُعرّف بأل / صفة و موصوفها: «الحالات»

۹۳- « تنتقل - السابق - المهاجرة - أماكن »:

- ۱) أماكن: اسم مكان - جمع تكسير و مُفردة: مكان - مُعرب / مجرور بحرف جرّ
- ۲) المهاجرة: اسم مفعول (فعله الماضي: هاجر) - مُعرب / صفة و مرفوعة بالضمّة
- ۳) السابق: اسم فاعل (فعله الماضي: سبق) - مفرد مذكّر - معرفة / صفة و مجرورة بالكسرة
- ۴) تنتقل: فعل مضارع - مزيد ثلاثي (من باب افتعال)، اسم فاعله: مُنتقل - معلوم / فاعله: «الحيوانات»

■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (۹۴ - ۱۰۰)

۹۴- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- ۱) قام والده بصناعة مادة النيتروغليسرين السائل السريع الانفجار، و لو بالحرارة القليلة!
- ۲) في عام ألف و ثمانين و ثلاث و ثلاثين ولد في مملكة السويد صبي باسم «الفرد»!
- ۳) تُمنح هذه الجائزة في كل سنة إلى من يُفيد البشرية في المجالات المختلفة!
- ۴) نشرت إحدى الصحف الفرنسية عند موت أخيه الآخر عنواناً خطأ!

۹۵- عین الخطأ في المفهوم:

- ۱) و قدر كل امرئ ما كان يحسنه: دانی که چه می‌ارزی / بنگر که چه می‌ورزی!
- ۲) كأن إرضاء الناس غاية لا تُدرک: خاطری چند اگر از تو شود شاد، بس است / زندگانی به مراد همه کس نتوان کرد!
- ۳) أترعم أنك جرم صغیر / و فيک انطوى العالم الأكبر: ای نسخه نامۀ الهی که تویی / وی آینه جمال شاهی که تویی!
- ۴) أيها الفاجر جهلاً بالنسب / إنما الناس لأم و لأب: پرتو نیکان نگیرد هر که بنیادش بد است / تربیت، نااهل را چون

گردکان بر گنبد است!

۹۶- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي اسْتِعْمَالِ أَسْمَاءِ الْإِشَارَةِ:

- (۱) هَذَانِ الدَّخَانُ مِنْ بَيْتِ أَحَدِ أَصْدِقَائِي!
 (۲) هَاتَانِ زَيْنَبُ وَ إِحْدَى بَنَاتِهَا!
 (۳) هَؤُلَاءِ رِجَالُنْ قَدْ فَازَا بِجَائِزَتَيْنِ!
 (۴) تَلَكِ الزَّجَاجَتَانِ فِي الْمَطْبَخِ، سَأَبْحَثُ عَنْهُمَا!

۹۷- عَيْنِ مَا لَيْسَ فِيهِ الضَّمِيرُ الْمَنْصُوبُ:

- (۱) اللَّهُمَّ اجْعَلْ إِيَّانَا مِنَ الَّذِينَ لَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ!
 (۲) بُنَيْتِي! افْرَحِي بِمَا سَيَكُونُ فِي يَدِكَ لِلْأَبَدِ!
 (۳) سَنُكْرِمُ مِنْ زَارِنَا فِي الْأَيَّامِ الصَّعِيَةِ!
 (۴) قَالَ رَبِّي: أَذْكَرُونِي أَذْكَرْكُمْ!

۹۸- عَيْنِ جُمْلَةٍ يَخْتَلِفُ نَوْعُ الْخَبَرِ فِيهَا:

- (۱) كَمْ الْمَسَافَةُ مِنْ بَغْدَادِ إِلَى هُنَاكَ!
 (۲) لِلْغُرَابِ صَوْتٌ يُحَدَّرُ بِهِ بَقِيَّةُ الْحَيَوَانَاتِ!
 (۳) الدَّنْبُ عَضْوٌ فِي جِسْمِ الْحَيَوَانِ يُحَرِّكُهُ غَالِبًا لَطَرْدِ الْحَشْرَاتِ!
 (۴) تَتَوَعَّعُ مَعَالِمُ إِيْرَانِ وَ اسْتِقْرَارُ الْوَضْعِ الْأَمْنِيِّ فِيهَا كَثِيرٌ جَدًّا!

۹۹- عَيْنِ مَا لَيْسَ فِيهِ الْمَفْعُولُ الْمَطْلُوقُ:

- (۱) إِنْ أَكْرَمْتَ الْكَرِيمَ إِكْرَامًا بِالْغَا تَشَاهَدُ نَتِيجَتَهُ!
 (۲) أَدَّبَ الْمُؤْمِنُ نَفْسَهُ قَبْلَ تَعْلِيمِ غَيْرِهِ تَأْدِيبًا جَمِيلًا!
 (۳) كَانَ عَشَّ بَعْضِ الطَّيُورِ بَعِيدًا كَثِيرًا عَنِ الْمُفْتَرِسِينَ!
 (۴) رَغِبَ الْمَسَافِرُونَ أَنْ يَسْكُنُوا فِي ذَلِكَ الْمَكَانِ رَغْبَةً كَثِيرَةً!

۱۰۰- عَيْنِ الْخَطَأِ حَسَبِ أَحْكَامِ النَّوَاسِخِ:

- (۱) كَانَتْ هَدَايَا الْمَدْرَسَةِ مَنَاسِبَةً لِجَمِيعِ الطَّالِبَاتِ!
 (۲) أَخَذَ النَّاسُ تَعَاوَنُوا لِبِنَاءِ مَدْرَسَةٍ قَرِيبَ مَسْجِدِنَا!
 (۳) لَيْسَ الْمُسْتَكْبِرُونَ مُجَاهِدِينَ ضِدَّ الْأَعْدَاءِ!
 (۴) لَا تَقْدَمَ لِلْجَاهِلِ فِي مَجَالَاتٍ عَدِيدَةٍ مِنَ الْعُلُومِ!

عربی زبان قرآن (۳) - نیمسال دوم

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

ثلاث قصص قصيرة
نظام الطبيعة
(درس ۳ + متن درس ۴)
صفحه‌های ۳۷ تا ۵۸

■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة من أو إلى العربية (۱۰۱ - ۱۰۵)

۱۰۱- ﴿الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَ لَمْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ أُولَئِكَ سَوْفَ يُؤْتِيهِمْ أَجْرَهُمْ﴾:

(۱) کسانی که به خدا و فرستادگانش ایمان آوردند و میان هیچ‌یک از آنان فرق نیفکندند، خداوند مزدهایشان را به آنان خواهد

داد!

(۲) خداوند مزدهای کسانی را می‌دهد که به خدا و پیامبرانش ایمان آوردند و میان آنان تفرقه نینداختند!

(۳) کسانی که به خدا و پیامبرانش ایمان آوردند و میانشان فرق نمی‌گذارند، خداوند مزدهایشان را به ایشان خواهد داد!

(۴) کسانی که به خدا و پیغمبران او ایمان آوردند و جدایی نیفکنده‌اند، خداوند مزدشان را به آنها می‌دهد!

۱۰۲- « إن يلاحظ المزارع أن عدد أفرخ الطيور في مزرعته ينقص تدريجياً، يذهب إلى خبير الزراعة ليتخلص من ذلك

المشکل!»:»

(۱) اگر کشاورز ببیند که تعداد جوجه‌های پرندگان در مزرعش به تدریج کم می‌شود، نزد کارشناس کشاورزی می‌رود تا از آن

مشکل رهایی پیدا کند!

(۲) اگر کشاورز ملاحظه نماید که جوجه‌های پرندگان در مزرعه او به تدریج کمتر می‌شوند، به سوی کارشناس کشاورزی می‌رود

تا آن مشکل از بین برود!

(۳) هرگاه کشاورزی ملاحظه کند که تعداد جوجه‌های پرندگان مزرعش کم و کمتر می‌شود، نزد یک کارشناس کشاورزی

می‌رود تا از آن مشکل رهایی یابد!

(۴) چنانچه کشاورز ببیند که تعداد جوجه‌های پرندگان در مزرعه او به تدریج کم می‌شود، کارشناس کشاورزی نزد او می‌رود تا

وی را از آن مشکل رهایی دهد!

۱۰۳- « يا بُنَيَّ! ليس الواجب عليك إلا تصحيح الأخطاء الماضية بالمحاولة لا الإصرار على الأخطاء!»: ای پسرکم! ....

- (۱) وظیفه تو فقط درست کردن اشتباهات گذشته با تلاش است، نه پافشاری کردن بر اشتباهات!
- (۲) آنچه بر تو واجب است، فقط تلاش برای تصحیح اشتباهات قبلی است، نه اصرار بر آن اشتباهات!
- (۳) بر تو واجب نیست مگر تصحیح خطاهای گذشته‌ها به وسیله تلاش، نه پافشاری کردن بر اشتباهات!
- (۴) وظیفه تو چیزی جز درست کردن خطاهایت در گذشته با کوشش نیست، نه اصرار ورزیدن بر خطاها!

۱۰۴- عَيْن الصَّحِيح:

- (۱) إن لا تكتم سرَّ أخيك فإنك من أضعف الناس!: اگر راز برادرت را نپوشانی، قطعاً تو از مردمان ضعیف هستی!
- (۲) لم تر أجود من زميلنا هذا بعدما جالسناه عدّة أيام!: بخشنده‌تر از این هم شاگردی‌مان ندیدیم، پس از اینکه چند روزی با او همنشینی کردیم!

- (۳) العالم الذي لا يعمل كشجرة لا ثمر لها!: دانشمندی که عمل نمی‌کند همچون درخت است که میوه‌ای ندارد!
- (۴) في الزبيح كان كل مكانٍ قد ملئ بأزهار تجذب القلوب!: در بهار همه جا پر از گل‌هایی می‌شد که دل‌ها را جذب می‌کرد!

۱۰۵- عَيْن الصَّحِيح: « آلودگی هوا که باعث باران‌های اسیدی می‌شود، تهدیدی برای نظام طبیعت به شمار می‌رود! »

- (۱) يُحسب تلوثُ الهواء سبباً للأمطار الحمضية و تهديداً لنظام الطبيعة!
- (۲) تلوثُ الهواء الذي يُسبب الأمطار الحمضية يعدُّ مهدداً لنظام الطبيعة!
- (۳) الأمطار الحمضية التي تُسبب تلوثَ الهواء يُعدُّ تهديداً لنظام الطبيعة!
- (۴) تلوثُ الهواء الذي يُسبب الأمطار الحمضية يُعدُّ تهديداً لنظام الطبيعة!

۱۰۶- « لا ييأس من روح الله إلا القوم الكافرون »؛ عَيْن المعادل للمفهوم:

(۱) در ناامیدی بسی امید است	پایان شب سیه سپید است
(۲) فکر خود و رای خود در عالم رندی نیست	کفر است در این مذهب خودبینی و خودرایی
(۳) به کیش مردم بیداردل کفر است نومیدی	چراغ این جا امید بازگشتن از شرر دارد
(۴) کس به امید وفا ترک دل و دین مکناد	که چنانم من از این کرده پشیمان که مپرس

۱۰۷- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

(۱) أَدْعُ الْمُخَاطَبِينَ بِكَلَامٍ جَمِيلٍ إِلَى الْعَمَلِ الصَّالِحِ، وَ لَا تُجَادِلُهُمْ أَبَدًا!

(۲) إِنْ يَفْتَحِرْ أَحَدٌ أَمَامَكَ بِمَظْهَرِهِ وَ مَلَاسِيهِ، فَقُلْ لَهُ: تَكَلَّمْ حَتَّى أَرَكَ!

(۳) لَا تَكُنْ إِلَّا عَامِلًا بِمَا تَقُولُ حَتَّى تُغَيِّرَ سُلُوكَ الْآخَرِينَ السَّيِّئِ!

(۴) إِنْ مِنْ شَرِّ عِبَادِ اللَّهِ مَنْ تُكْرَهُ مُجَالَسَتُهُ لِفُحْشِهِ!

۱۰۸- عین الخطأ للفراغين لإيجاد أسلوب الحال: « يُرشدنا . . . . . إلى الصراط المستقيم . . . . . ! »

(۲) الحكيم / خُشوعاً

(۱) المعلمون / مُشفقين

(۴) أحد الجيران / حليماً

(۳) الوالدان / و هما مُشتاقان

۱۰۹- عین عبارة فيها نوعان من الحال:

(۱) شاهدنا المُسافرين و هم يمنحون عاملاً في الموقف نقوداً!

(۲) الطَّلاب يجتهدون في أداء واجباتهم فرحين و يُساعدهم أبوهم!

(۳) قام ألفرد بإنشاء المُختبرات و عمل فيها على تطوير الموادّ مجدداً!

(۴) تأتي فاطمة فرحة و هي راضية من نتائج إمتحانات نهاية السّنة!

۱۱۰- عین ما لا يُمكن أن يكون مُنادى:

(۱) ساتر العيوب ساعدني حتى أستطيع أن أحفظ لساني عند الناس!

(۲) غفّار الذنوب اغفر لي و لوالديّ فمن يغفر الذنوب إلا أنت!

(۳) ساتر العيوب أشكرك على كلّ حال شكراً يليق بك!

(۴) غفّار الذنوب كُفّر عني سيئات كنت قد ندمتُ عليها!

تاریخ (۳) - نیمسال اول

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی (تاریخ ۳، نیمسال اول و دوم): ۱۰ دقیقه

دوره مباحث نیمسال اول
صفحه‌های ۱ تا ۱۰۳

۱۱۱- چه عاملی در دوران پادشاهی فتحعلی‌شاه قاجار توجه زمامداران و نخبگان ایرانی را به دنیای غرب جلب کرد؟

(۱) ترجمه آثار اروپایی (۲) اعزام دانشجویان به خارج

(۳) تأسیس دارالفنون و دارالطباعه (۴) جنگ‌های ایران و روسیه

۱۱۲- کدام یک از نشریات زیر، پس از مدتی به روزنامه دولت علیه ایران تغییر نام داد؟

(۱) حبل‌المتین (۲) قانون (۳) کاغذ اخبار (۴) وقایع اتفاقیه

۱۱۳- همه عوامل زیر در رشد تجارت داخلی و خارجی در دوره سلجوقی نقش داشتند؛ به جز:

(۱) گسترش قلمرو و برقراری نظم و امنیت (۲) ایجاد راه‌های جدید و معاملات صرافان

(۳) نظام دیوانی کارآمد و توسعه حمل و نقل (۴) فعالیت‌های کشاورزی و تولید محصولات زراعی

۱۱۴- با مسلمان شدن مغول‌ها چه تغییر عمده‌ای در وضعیت گروه‌بندی‌های اجتماعی جامعه مغولان، به وجود آمد؟

(۱) رؤسای قبایل و فرماندهان سپاه، گروه اشراف نظامی را تشکیل دادند و از امتیازات و اختیارات فراوانی برخوردار شدند.

(۲) جامعه مغولی به دو دسته کلی فرادست و فرودست تقسیم شد و هر گروه اختیارات ویژه‌ای داشتند.

(۳) به تدریج بزرگان ایرانی شامل دیوان‌سالاران، عالمان، اندیشمندان و مشایخ صوفی، تحت حمایت ایلخانان موقعیت و نفوذ اجتماعی خود را بازیافتند.

(۴) سه گونه تقریباً متفاوت جامعه عشیره‌ای، روستایی و شهری که مبتنی بر شیوه معیشت بود، شکل گرفت.

۱۱۵- به کدام دلیل سازمان اداری و دیوانی ایران در دوره افشاریه و زندیه، فاقد اعتبار و قوت سابق بود؟

(۱) درگیری بین اهل قلم (دیوان‌سالاران) و اهل شمشیر (نظامیان) (۲) استفاده از عناصر بیگانه و ناآشنایی به امور دیوانی

(۳) حاکمیت عناصر ایللی و غلبه تفکر نظامی‌گری (۴) خودکامگی و استبداد شخص شاه در حکومت

۱۱۶- چرا در رابطه ایران با غرب در دوره صفوی، اروپاییان قادر نبودند تا اهداف خود را به آسانی به دولت ایران تحمیل کنند؟

(۱) اقتدار دولت صفوی در جهت رسیدن به اهداف سودمند خود

(۲) گستردگی رابطه ایران و غرب در حوزه‌های مختلف

(۳) انگیزه اروپاییان برای بهره‌برداری از دانش فنی و نظامی صفویان

(۴) بهره‌برداری از بازار بزرگ تجاری ایران توسط اروپاییان

۱۱۷- همهٔ رخداد‌های زیر در وقوع انقلاب کبیر فرانسه نقش داشته‌اند؛ به‌جز:

(۱) ورشکستگی اقتصادی در نتیجهٔ صرف مبالغ هنگفت در قارهٔ تازه کشف‌شدهٔ آمریکا

(۲) نظام طبقاتی حاکم و تحمیل فشار مالیاتی سنگین بر همهٔ اقشار جامعه

(۳) تحولات فکری جامعه و ظهور فلاسفه و روشنفکران هادی انقلاب

(۴) غفلت لویی شانزدهم از احوال مردم و تجملات و ولخرجی‌های درباریان

۱۱۸- چرا شاهان قاجار قادر به اعمال کامل قدرت استبدادی خود نبودند؟

(۱) نفوذ سیاسی و اقتصادی دولت‌های روسیه و انگلستان - محدودیت‌های قانون اساسی مشروطه - نفوذ اجتماعی و دینی روحانیت

(۲) نفوذ و قدرت سیاسی صدراعظم - دخالت زنان حرمسرا در ادارهٔ امور حکومت - قدرت سیاسی و نظامی ایلات

(۳) قدرت سیاسی و نظامی ایلات - نفوذ اجتماعی و دینی روحانیت - فقدان نظام اداری کارآمد و ارتش ثابت و حرفه‌ای

(۴) فقدان نظام اداری کارآمد و ارتش ثابت و حرفه‌ای - خودمختاری والیان و حاکمان ایالات و ولایات - دخالت دولت‌های استعماری در امور داخلی

امور داخلی

۱۱۹- کدام یک از گزینه‌های زیر در مورد اهداف استعماری انگلستان در دورهٔ قاجار نادرست است؟

(۱) سلطهٔ استعماری انگلستان بر هندوستان در سدهٔ ۱۸ م. موجب توجه بیشتر انگلیسی‌ها به ایران شد.

(۲) انگلستان با حضور در خلیج فارس و تسلط بر برخی از جزایر ایرانی، زمینه را برای گسترش نفوذ و دخالت سیاسی، نظامی و اقتصادی خود در این منطقهٔ راهبردی فراهم آورد.

(۳) دولت انگلستان در رقابت با روس‌ها، امتیازات اقتصادی مهمی را همچون رویتر و بانک شاهنشاهی از ایران گرفت.

(۴) دولت انگلیس در اواخر دورهٔ قاجار، کوشید با اعزام سفیران کارکشته به ایران نفوذ سیاسی و اقتصادی خود را گسترش دهد.

۱۲۰- کدام گزینه جاهای خالی را در متن زیر به درستی تکمیل می‌کند؟

«... جنگ‌های ناپلئون، صنایع دستی تولید داخل ...»

(۱) همزمان با - رونق فراوانی یافتند و این روند پس از آرام‌شدن شرایط اروپا نیز تداوم داشت.

(۲) با پایان یافتن - برخلاف قبل، رونق فراوانی یافتند و راه را برای ورود محصولات اروپایی بستند.

(۳) همزمان با - در وضعیت مطلوبی قرار گرفتند اما این روند پس از آرام‌شدن شرایط اروپا تغییر پیدا کرد.

(۴) با پایان یافتن - همانند گذشته، وضعیت مطلوب خود را حفظ کردند اما با نزدیک‌شدن به پایان دوران قاجار این روند رو به انحطاط رفت.

تاریخ (۳) - نیم سال دوم

پاسخ گویی به سؤال های این درس برای همه دانش آموزان اختیاری است.

درس های هشتم تا یازدهم
صفحه های ۱۰۴ تا ۱۵۰

۱۲۱- چرا در ماجرای مشروطه، روسیه موضعی متقابل با انگلستان داشت و با این نهضت به مخالفت برخاست؟

- (۱) محافظت از مرزهای خود و سایر مستعمراتش در منطقه
- (۲) جلوگیری از اجرای قراردادهای منعقدشده تحت تأثیر پیروزی مشروطه خواهان
- (۳) حمایت از مظفرالدین شاه به عنوان طرفدار روسیه
- (۴) جلوگیری از نفوذ بیشتر انگلستان در ایران

۱۲۲- دو جریان فکری سده ۱۹ م. که زمینه ساز شکل گیری کشورها و دولت های ملی جدید در جوامع اروپایی شد، کدام بود؟

- (۱) سوسیالیستی و ناسیونالیستی
- (۲) دینداری و استقلال طلبی
- (۳) ملی گرایی و آزادی خواهی
- (۴) جمهوری خواهی و سلطنت طلبی

۱۲۳- پس از کودتای سیاه، مهره سیاسی این کودتا به چه اقدامی دست زد؟

- (۱) در مقام وزیر جنگ روزبه روز بر قدرت و نفوذ خود افزود.
- (۲) با دسیسه چینی و حمایت انگلستان موقعیت سیاسی خود را تثبیت کرد.
- (۳) به فاصله کوتاهی از مقام نخست وزیر استعفا کرد و به اروپا رفت.
- (۴) در غیاب شاه اوضاع و شرایط داخلی را برای رسیدن به سلطنت آماده کرد.

۱۲۴- کدام گزینه ترتیب رویدادهای منتهی به جنگ جهانی دوم و بعد از آن را به درستی نمایش می دهد؟

- (الف) ورود نیروهای آلمانی به مناطق غربی شوروی
- (ب) درگیری انگلستان و نازی ها در هوا، دریا و زیر دریا
- (ج) شکست و اشغال فرانسه توسط ارتش نازی
- (د) شکست نیروهای ژاپنی در نبرد با متفقین

(۲) الف ج
د ب

(۱) الف ج
د ب

(۴) الف ب
د ج

(۳) ب د
ج الف

۱۲۵- کدام مورد درباره تقدم و تأخر رویدادهای زیر - مربوط به جنبش ملی شدن صنعت نفت ایران - درست است؟

- (الف) انگلستان به تهدید نظامی ایران پرداخت.
- (ب) انگلستان خرید نفت ایران را تحریم کرد.
- (ج) دیوان بین المللی لاهه، رأی خود به سود ایران را صادر کرد.
- (د) دولت ایران، روابط سیاسی خود را با لندن قطع کرد.
- (۱) «د» متأخرترین رویداد نسبت به سایر رویدادها است.
- (۲) «ج» متأخرین رویداد نسبت به سایر رویدادها است.
- (۳) «ب» پس از «د» روی داد.
- (۴) «الف» پس از «ج» و «د» روی داد.

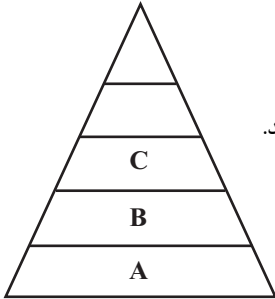
جغرافیا (۳) - نیم سال اول

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی (جغرافیای ۳، نیم‌سال اول و دوم): ۱۰ دقیقه

دورهٔ مباحث نیم‌سال اول
صفحه‌های ۱ تا ۵۸

۱۲۶- شکل زیر، نمونه‌ای از سلسله‌مراتب سکونتگاه‌ها در کشوری فرضی است. پرجمعیت‌ترین شهر این کشور در رأس هرم قرار گرفته است؛ مهاجرت ساکنان از شهر C به A با کدام‌یک از مطالب عنوان‌شده، می‌تواند متناسب باشد؟

(۱) شهر، گاهی مانند آهن‌ربا عمل می‌کند و جمعیت زیادی را به خود جذب می‌نماید.

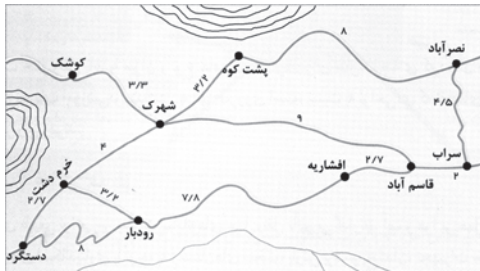
(۲) مدرنیزاسیون روندی اقتصادی - اجتماعی است که طی آن شیوه‌های زندگی، ارزش‌ها و مظاهر شهری رواج می‌یابد.

(۳) فقر، زمین کم و بازده کم محصول انگیزه‌هایی قوی برای چنین مهاجرتی به حساب می‌آیند.

(۴) این پدیده با روند غالب در تغییرات پراکندگی جمعیت در قرن بیستم و بیست و یکم، همسو نیست.

۱۲۷- عبارت زیر با کدام مفهوم مطابقت دارد؟

«در شکل زیر یک مرکز بهداشتی - درمانی در روستای شهرک احداث شده است که حداقل در هر ماه از سکونتگاه‌های اطراف ۱۲۴ نفر مراجعه‌کننده دارد.»

دارد.»

(۱) عملکرد سکونتگاه

(۲) رتبه‌بندی شهرها و روستاها

(۳) آستانهٔ نفوذ

(۴) سلسله‌مراتب سکونتگاه

۱۲۸- عبارت‌های زیر به ترتیب، با کدام مفهوم مطابقت دارند؟

الف) این شهرها نقش مهمی در اقتصاد و تجارت جهانی دارند.

ب) این شهر ممکن است پایتخت یا شهر اصلی یک ناحیه باشد.

ج) در نتیجهٔ گسترش فوق‌العاده زیاد دو یا چند مادرشهر در امتداد مسیرهای ارتباطی پدید آمده‌اند.

(۱) جهان‌شهر - منطقهٔ مادرشهری - مگالاپلیس

(۲) متروپل - مادرشهر - جهان‌شهر

(۳) متروپل - مادرشهر - کلان‌شهر

(۴) جهان‌شهر - متروپل - ابرشهر

۱۲۹- وجه تشابه در دو مشاهدهٔ زیر، در کدام گزینه به درستی تدوین شده است؟

الف) در روستای جلالده رودبار دفتر خدمات رایانه‌ای برای ساکنان تأسیس شده است.

ب) روستای سرولات چابکسر به‌واسطهٔ رستوران‌های محلی، گردشگران زیادی را به خود جذب کرده است.

(۱) از دیرباز شهر و روستا با یکدیگر وابستگی و روابط متقابلی داشته‌اند؛ این روابط در موارد مختلف ظهور و بروز متفاوتی داشته است.

(۲) تغییرات کالبدی و عملکردی روستاها به تدریج منجر به ایجاد نقش‌های جدید به‌طور مستقل یا در کنار زراعت شده است.

(۳) با گذر زمان، بسیاری از روستاهای پرجمعیت با امکانات بیشتر تبدیل به شهر شده‌اند و در مقابل، برخی خالی از سکنه مانده‌اند.

(۴) برنامهٔ توسعهٔ روستایی با هدف بهبود زندگی اقتصادی و اجتماعی روستائیان طراحی می‌شود که طی آن، تحقق روستای پایدار دنبال می‌شود.

۱۳۰- در کدام‌یک از گزینه‌های زیر، علت افزایش مشکلات مناطق شهری، به درستی بیان شده است؟

الف) رعایت نشدن عدالت اجتماعی در توزیع درآمدها

ب) افزایش شهرنشینی، رشد و توسعهٔ شهرها و تمرکز جمعیت در آن‌ها

ج) بی‌توجهی به مناطق روستایی و خالی شدن این مناطق از سکنه

د) افزایش طبیعی جمعیت شهری از یک سو و افزایش در اثر مهاجرت

(۴) «ب» - «د»

(۳) «ب» - «ج»

(۲) «الف» - «د»

(۱) «الف» - «ج»

۱۳۱- مطالعه کاربری زمین کمک می‌کند تا مدیران شهری ...

- (۱) عوامل جاذبه و دافعه مهاجرت را بهتر بشناسند و برنامه‌ریزی کنند.
- (۲) به طور متعادل و متناسب، فضاهای شهری را تخصیص دهند.
- (۳) برای سه رکن اساسی شهر پایدار به‌طور متوازن برنامه‌ریزی کنند.
- (۴) بنا به نیاز به توسعه اراضی شهری اقدام نمایند.

۱۳۲- کدامیک از اقدامات زیر در جهت توسعه اقتصادی روستاها، نقش چاقویی دولبه را داشته و گاهی منجر به کاهش سطح اشتغال روستاییان شده است؟

- (۱) توسعه خدمات گردشگری و فراغتی
- (۲) گسترش صنایع کوچک روستایی
- (۳) گسترش انقلاب سبز در زراعت
- (۴) تشکیل تعاونی‌های تولیدی روستایی

۱۳۳- موارد زیر همگی از اهداف «طرح‌های هادی روستایی» هستند؛ به جز ...

- (۱) تدوین راهکارها برای بهبود وضعیت اجتماعی و اقتصادی روستاها
- (۲) شناسایی کاربری‌های مختلف اراضی در روستاها
- (۳) هماهنگی طرح‌های عمرانی و سازماندهی خدمات در روستاها
- (۴) تهیه نقشه‌های جامع از وضعیت موجود روستاها

۱۳۴- موارد «الف» و «ب» به ترتیب با کدامیک از «ویژگی‌های عمده برنامه آمایش سرزمین» مطابقت دارند؟

- الف) نواحی شرقی و مرکزی کشور از نظر ذخایر و مواد اولیه غنی هستند.
- ب) حفظ و جذب جمعیت در روستاها و مناطق مرزی و کم‌تراکم و ایجاد مراکز جدید جمعیتی، باید مورد توجه برنامه‌ریزان قرار گیرد.
- (۱) توجه به عدالت در توسعه - توزیع متوازن جمعیت
  - (۲) توجه به عدالت در توسعه - توجه به آمایش دفاعی
  - (۳) توجه به ظرفیت‌ها و توانمندی‌های همه مناطق و استان‌های کشور - توزیع متوازن جمعیت
  - (۴) توجه به ظرفیت‌ها و توانمندی‌های همه مناطق و استان‌های کشور - توجه به آمایش دفاعی

۱۳۵- با توجه به انواع شیوه‌های حمل‌ونقل مطرح شده، کدام مورد به موضوع درستی اشاره دارد؟

- الف) حمل‌ونقل جاده‌ای   ب) حمل‌ونقل ریلی   ج) حمل‌ونقل آبی   د) حمل‌ونقل هوایی
- (۱) حمل‌ونقل نوع «الف» از مهم‌ترین شیوه‌های حمل کالا و مسافر در جهان است.
  - (۲) حمل‌ونقل نوع «ب» برای مسافت‌های دور مناسب است.
  - (۳) حمل‌ونقل نوع «ج» همانند حمل‌ونقل نوع «د» پوشش گسترده‌ای در جهان دارد.
  - (۴) در حمل‌ونقل نوع «ج» در مقایسه با حمل و نقل نوع «ب» هزینه احداث بنادر، تجهیزات و اسکله‌ها بسیار زیاد است.

جغرافیا (۳) - نیم سال دوم

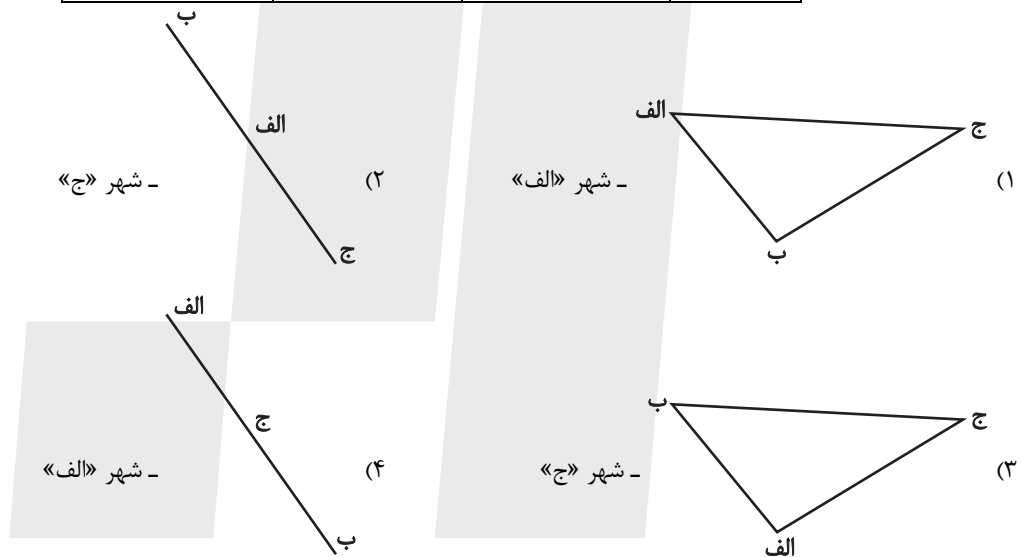
پاسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اختیاری است.

درس چهارم: مدیریت
حمل و نقل
فنون و مهارت‌های
جغرافیایی (۲)
درس پنجم: ویژگی‌ها و انواع
مخاطرات طبیعی
صفحه‌های ۵۹ تا ۹۹

۱۳۶- ماتریس طول مسیرها برای شبکه‌ای فرضی از شهرها در زیر آمده است؛ کدام گزینه می‌تواند نمایی از

گره‌ها و مسیرهای شبکه‌ی مربوطه باشد؟ همچنین کدام شهر بدترین دسترسی را در این شبکه دارد؟

	الف	ب	ج
الف	۰	۱۰۰	۱۲۵
ب	۱۰۰	۰	۱۶۵
ج	۱۲۵	۱۶۵	۰

۱۳۷- کدام گزینه، به ترتیب درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر را در رابطه با مدیریت و برنامه‌ریزی حمل‌ونقل مشخص می‌کند؟

«هر چه حجم محموله بیشتر باشد، هزینه حمل آن پایین‌تر است - سرعت بیشتر و زمان کمتر در جابه‌جایی و انتقال مسافران و کالاها در همه

شیوه‌های حمل‌ونقل اهمیت دارد. - زمان و هزینه شیوه‌های مختلف حمل‌ونقل رابطه عکس دارند.»

(۱) ص - غ - ص (۲) غ - غ - ص (۳) ص - ص - غ (۴) غ - ص - غ

۱۳۸- براساس متن زیر همه موارد درست است؛ به‌جز:

«ساعت هر یک از کشورها براساس زمان‌بندی گرینویچ مشخص شده است.»

(۱) اوقات شرعی شهرهای مختلف ایران بر مبنای ساعت رسمی تعیین می‌شود و بنابراین زمان هر اذان متفاوت است.

(۲) در این ساعت توافق شده است که همه نصف‌النهارهایی که داخل یک قاچ قرار دارند، ساعت یکسانی داشته باشند.

(۳) در کشور ما از ساعت رسمی برای هماهنگی برنامه حرکت وسایل حمل و نقل و فعالیت‌های اقتصادی استفاده می‌شود.

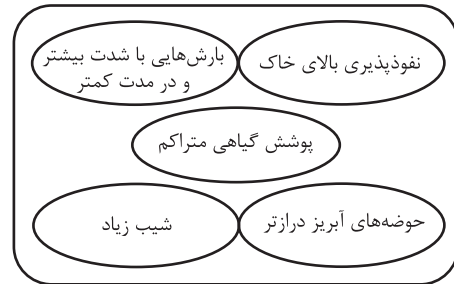
(۴) قاچ‌هایی که در سمت شرق نصف‌النهار مبدأ قرار گرفته‌اند، براساس فواصل خود از ساعت رسمی جلوتر هستند.

۱۳۹- شرایط استعداد بیشتر وقوع سیل در کدام تصویر، به درستی نمایش داده شده است؟

(۲)

(۱)

(۴)

(۳)

۱۴۰- کدام عوامل در ایجاد زمین لغزش مؤثرند؟

الف) بارش شدید در مدت کوتاه

ب) اشباع مواد رسوبی سطح دامنه‌ها

ج) دامنه‌های کم‌شیب با حجم زیاد رسوبات فرسایش‌یافته

د) مناطق مرطوب پوشیده از درختان و گیاهان متراکم

ه) انباشته شدن خاکسترهای آتشفشانی با ضخامت زیاد

(۲) «ب»، «ج»، «د»

(۱) «الف»، «ج»، «ه»

(۴) «ب»، «د»، «ه»

(۳) «الف»، «ب»، «د»

فلسفه دوازدهم - نیم سال اول

پاسخ گویی به سؤال های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

دوره مباحث نیم سال اول
صفحه های ۱ تا ۵۱

۱۴۱- کدام عبارت بیانگر دلیل مغایرت مفهوم وجود با ماهیت است؟

- (۱) وجود جزء ذات ماهیت است و حمل وجود بر ماهیت بی نیاز از استدلال است.
- (۲) چیزهایی وجود دارند که دارای ماهیت نیستند.
- (۳) ماهیت را تصور می کنیم، اما از هستی آن ناآگاهیم.
- (۴) چستی های فراوانی در ذهن داریم که نمی توانند در خارج وجود پیدا کنند.

۱۴۲- استدلال این سینا برای مغایرت وجود و ماهیت به کدام تمثیل شبیه تر است؟

- (۱) ما می توانیم کتاب هایی را تصور کنیم که هنوز نوشته نشده اند، ولی نمی توانیم کتابی را تصور کنیم که نه نوشته دارد و نه تصویر.
- (۲) این ماشین برای حمل مواد یخچالی ساخته شده و آن ماشین برای حمل مواد غیر یخچالی. پس باید محفظه بارشان متفاوت باشد.
- (۳) اگر قاتل این دو فقره قتل یک نفر بوده باشد، باید اثر انگشت به جا مانده در مکان جرم نیز یکی می بود؛ پس قاتل متفاوت بوده است.
- (۴) یک قطعه فلزی هم رسانا است و هم جامد، ولی این بدان معنا نیست که رسانایی همان جامد بودن است، زیرا جامد غیر رسانا هم داریم.

۱۴۳- در کدام گزینه گزاره هایی مطرح شده که از نظر نسبت های سه گانه در قضایا به ترتیب مشابه گزاره های زیر هستند؟

«رانندگی بدون گواهینامه مجاز نیست.» - «سیب زمینی، کشاورز را تماشا می کند.»

- (۱) به طور معمول دولت حق نقض قانون اساسی را ندارد. - قوانین مدنی نیاز به قانون گذار ندارند.
- (۲) مربع چهارضلعی موجود است. - مجموع زوایای داخلی مربع ۳۶۰ درجه نیست.
- (۳) هویج یک موجود زنده است. - هویج عایق الکتریسیته است.
- (۴) این فیل پرواز نمی کند. - آن فیل تخم می گذارد.

۱۴۴- رابطه میان موضوع و محمول چند نوع است و از همان حیث، کدام گزاره متفاوت است؟

- (۱) دو نوع - انسان موجود است.
- (۲) سه نوع - انسان معدوم است.
- (۳) سه نوع - موجود معدوم نیست.
- (۴) دو نوع - ممکن موجود است.

۱۴۵- کدام عبارت درست است؟

- (۱) معلول نسبت به وجود و عدم حالت تساوی دارد.
- (۲) با آمدن علت، دیگر معلول ذاتاً ممکن الوجود است.
- (۳) علت، ذات معلول را مساوی وجود قرار می دهد.
- (۴) معلول با قطع نظر از علت، امکان ذاتی دارد.

۱۴۶- دیدگاه دیوید هیوم در مورد چگونگی درک رابطه علیت، در کدام گزینه به درستی آمده است؟

(۱) از نظر دیوید هیوم علیت یک امر غیر تجربی، غیر واقعی و غیر ذهنی می باشد.

(۲) از نظر هیوم هرگونه تلاش برای درک رابطه علیت بیهوده است.

(۳) هیوم توالی را یک حالت روانی ناشی از تداعی می داند.

(۴) هیوم تکرار مشاهده را متبوع ایجاد عادت روانی درک علیت می داند.

۱۴۷- دیدگاه فیلسوفان مسلمان درباره منشأ درک و پذیرش رابطه علیت، عمدتاً در پی پاسخ به کدام پرسش اصلی است؟

(۱) آیا اصل علیت تنها با ابزار عقل قابل شناخت است یا مستلزم کمک گرفتن از دیگر ابزارهای شناخت نیز هست؟

(۲) درک اصل بدیهی امتناع اجتماع نقیضین، چگونه می تواند منجر به درک امتناع پیدایش خودبه خودی اشیا شود؟

(۳) پیرامون شناخت اصل علیت، تفاوتها و شباهتهای دیدگاه فیلسوفان مسلمان با دیگر فیلسوفان کدام موارد است؟

(۴) جایگاه درک اصل علیت، در ساختار شناختی انسان از نظر تقدم و تأخر شناختی و نیز ابزارهای شناخت کدام است؟

۱۴۸- آنچه که به اصل «سنخیت علت و معلول» تعبیر می شود.....

(۱) در هر رابطه وجودی مشاهده می شود.

(۲) نشان می دهد بین موجودات پیوستگی هست.

(۳) علت همه حوادث را یک علت واحد معرفی می کند.

(۴) جدای از علیت به جریانات عالم هستی تعلق می گیرد.

۱۴۹- کدام یک از فرضهای زیر با اصل علیت و فروع آن مغایرت ندارد؟

(۱) علت حاضر شده، ولی معلول تحقق نیافته است.

(۲) معلول تحقق نیافته، پس حتماً یکی از علت های ناقصه آن حاضر نبوده است.

(۳) علت تامه یک چیز می تواند بخشی از علت چیز دیگر باشد.

(۴) پدیده ای به وجود آمده، اما بدون وجود علت.

۱۵۰- اگر «الف» علت «ب» باشد، در صورت موجود بودن «الف» و معدوم بودن «ب» کدام گزینه مختل شده است؟

(۲) تنظیم امور زندگی

(۱) ارتباط و پیوستگی در جهان

(۴) وجود نظم میان پدیده ها

(۳) تخلف پذیری و حتمیت در نظام هستی

۱۵۱- تفاوت دو عبارت «واقعه پیش‌بینی‌نشده» و «واقعه از پیش تعیین‌نشده» به ترتیب ما را متوجه تفاوت کدامیک از معانی اتفاق می‌کند؟

(۱) معنای اول و سوم

(۲) معنای سوم و اول

(۳) معنای چهارم و سوم

(۴) معنای دوم و سوم

۱۵۲- دیدگاه آن دسته از فیلسوفان که ... ، مورد نقد قرار می‌گیرد و غایت در عالم خارج ... از پیدایش جهان است.

(۱) در عین انکار خداوند، می‌خواهند برای جهان و انسان هدف و غایت تعیین کنند - مؤخر

(۲) در عین انکار خداوند، می‌خواهند برای جهان و انسان هدف و غایت تعیین کنند - مقدم

(۳) به خداوند و علت نخستین برای جهان معتقد نیستند و غایتمندی زنجیره حوادث را انکار می‌کنند - مؤخر

(۴) به خداوند و علت نخستین برای جهان معتقد نیستند و غایتمندی زنجیره حوادث را انکار می‌کنند - مقدم

۱۵۳- کدامیک بیان دقیق‌تری در مورد توصیف افلاطون از «مثال خیر» است؟

(۱) جایگاهی دارد که هیچ موجود دیگری نمی‌تواند به آن برسد.

(۲) وجودی محسوس که نظم جهان سرچشمه از او دارد.

(۳) نه می‌زاید و نه از بین می‌رود و نه خیر دیگری را درون خود راه می‌دهد.

(۴) خالق که فقط با تفکر و تعقل می‌توان به آن دست یافت.

۱۵۴- کدامیک درباره خدانشناسی در دوره جدید اروپا به‌درستی بیان شده است؟

(۱) پیدایش دو جریان عقل‌گرا و تجربه‌گرا در فلسفه ریشه در خدانشناسی آن‌ها دارد.

(۲) دکارت در مقدمه اول برهان خود یک وجود نامتناهی را فرض می‌گیرد.

(۳) از نظر دیوید هیوم عقل ادراکی مستقل از حس و تجربه ندارد.

(۴) کانت وجود خدا را با کمک نفس مجرد از ماده اثبات می‌کند.

۱۵۵- با مقایسه فیلسوفان عقل‌گرا و تجربه‌گرا در خصوص اثبات خدا می‌توان گفت: .....

(۱) هیچ‌یک از فیلسوفان تجربه‌گرا برهان نظم را معتبر نمی‌دانستند.

(۲) برخی از فیلسوفان تجربه‌گرا از برهان نظم در اثبات وجود خدا استفاده می‌کردند.

(۳) پایه تمامی استدلال‌های ارائه‌شده از جانب فلاسفه اروپایی قواعد عقلی و فلسفی است.

(۴) برخی فیلسوفان عقل‌گرا دلایل وجود خدا را تجربه‌درونی می‌دانند.

۱۵۶- مطابق دیدگاه ویلیام جیمز، کدام گزاره صحیح است؟

- (۱) زندگی متعالی را معلول حس حضور خدا می‌داند.
 (۲) توصیف زیبا و عاشقانه از خدا را علت باور به او می‌داند.
 (۳) انتقال به تعالی و معنویت را معلول باور به خدا می‌داند.
 (۴) استدلال عقلی برای وجود خدا را ناشی از تجربه درونی می‌داند.

۱۵۷- کدام یک از گزینه‌های زیر در برهان فارابی مبنی بر اثبات خدا، حضور ندارد؟

- (۱) علتی که معلول نیست
 (۲) آغاز نداشتن سلسله علت‌ها
 (۳) تقدم علت بر معلول
 (۴) محال بودن تسلسل علل نامتناهی

۱۵۸- کدام مورد درباره استدلال ابن‌سینا بر وجود خداوند به درستی بیان شده است؟

- (۱) موجوداتی که در جهان خارج هستند، می‌توانند باشند یا نباشند.
 (۲) وجود از واجب‌الوجود بالغیر قابل انفکاک نیست.
 (۳) اشیای این جهان حتی اگر نامحدود باشند، برای موجود شدن به واجب‌الوجود بالذات نیازمندند.
 (۴) ماهیات دو قسم هستند: واجب‌الوجود بالذات و واجب‌الوجود بالغیر.

۱۵۹- در کدام گزینه، برهان اثبات وجود خدا مربوط به فیلسوف نامبرده است؟

- (۱) هر چیزی که وجودش از خودش نباشد، علتی مقدم بر خود دارد که به او وجود می‌دهد. - ابن‌سینا
 (۲) موجودات این جهان به واجب‌الوجودی بالذات وابسته‌اند که آن‌ها را از حالت امکانی خارج کرده و پدید آورده است. - فارابی
 (۳) موجودات این جهان وابسته به وجودی بی‌نیاز و مستقل هستند. - ملاصدرا
 (۴) هر یک از ممکنات به واسطه حقیقت خود همیشه مشتاق کمالات و خیرات هستند. - سهروردی

۱۶۰- کدام مورد درباره دیدگاه فیلسوفان مسلمان در باب معناداری حیات درست است؟

- (۱) تابع وضعیت باورهای انسان است، ولی فقط باورهای قابل اثبات برای دیگران می‌تواند واقعاً مؤثر باشد، نه باورهای شخصی.
 (۲) امری صرفاً ناشی از وضعیت باورهای انسان نیست، بلکه مستلزم تأثیرگذاری عاملی واقعی و غیرذهنی در زندگی انسان است.
 (۳) آنچه برای این امر کافی است، پذیرش وجود واجب‌الوجود بالذات از یک راه استدلالی معتبر و داشتن ارتباط معنوی با اوست.
 (۴) داشتن یک برهان عقلی اثبات وجود خدا که بر اساس موازین دقیق تألیف شده باشد، برای رسیدن به چنین حیاتی الزامی است.

فلسفه دوازدهم - نیم سال دوم

پاسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اختیاری است.

درس‌های هفتم تا نهم +
درس دهم: دوره میانی
صفحه‌های ۵۲ تا ۸۶

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

۱۶۱- کدام گزینه در مورد «مصدق وجودی عقل» نادرست است؟

- (۱) علم این قبیل موجودات از طریق استدلال و تعریف نیست.
- (۲) منظور از مصداق وجودی عقل، همان موجودات مجرد از جسم هستند.
- (۳) اثبات وجود این موجودات، صرفاً با دلیل و برهان ممکن است.
- (۴) روح هر انسانی می‌تواند مانند عقول، همه حقایق را شهود کند.

۱۶۲- کدام گزینه درباره نسبت بین مفهوم «لوگوس» نزد هراکلیتوس و مفهوم «تطق» در نظر ارسطو صحیح است؟

- (۱) هر دوی این مفاهیم ناظر به عقل به‌عنوان حقیقتی متعالی هستند و از این حیث اشتراک دارند.
- (۲) مفهوم مورد استفاده ارسطو را می‌توان با قدری مسامحه، ظهوری از لوگوس هراکلیتوس دانست.
- (۳) هریک از این دو مفهوم ناظر به یک جنبه متفاوت از عقل هستند و بنابراین اشتراک مفهومی ندارند.
- (۴) جهان و اشیا ظهور چیزی هستند که ارسطو ذاتی انسان می‌داند و لوگوس ناظر به قوه تفکر فردی است.

۱۶۳- کدام گزینه در مورد سرگذشت عقل در دوره اول حاکمیت مسیحیت در اروپا صحیح است؟

- (۱) در انتهای این دوره تاریخی عقل تنها معیار درستی و نادرستی افکار و عقاید در اروپا تلقی می‌شد.
- (۲) بزرگان کلیسا هرگونه چون و چرای عقلی را باعث تضعیف ایمان به‌شمار می‌آوردند.
- (۳) در سه قرن منتهی به رنسانس، اروپاییان با خواندن آثار ابن‌سینا دست به تضعیف پایه‌های ایمان مسیحی زدند.
- (۴) مطابقت مبانی دین مسیحیت با اصول عقلانی و فلسفی منجر به گسترش عقل‌گرایی در اروپا شد و عقل جای دین را گرفت.

۱۶۴- کدام گزینه عبارتی درست را درباره جایگاه عقل در جهان اسلام بیان می‌کند؟

- (۱) حرکت جمعی مسلمانان به‌سمت علم و دانش در حوزه‌های مختلف سبب شد عقل در فرهنگ عمومی مسلمانان جایگاهی ویژه به‌دست آورد.
- (۲) در دوران تمدن اسلامی، اغلب مخالفت‌های صریح با عقل شکل می‌گرفت که به‌شدت مورد نقد واقع می‌شد.
- (۳) یکی از گونه‌های مخالفت با عقل، محدود ساختن دایره کارآمدی عقل در عین نفی آن بود.
- (۴) گروهی از مخالفان با عقل، فلسفه و منطق را علمی بیگانه می‌دانستند.

۱۶۵- کدام یک از مصادیق زیر می‌تواند مصداق عقل بالفعل باشد؟

- (۱) پروفسور و مدرس زیست‌شناسی
 (۲) درک تناقض همزمانی وجود و عدم در یک شیء
 (۳) درک دانشجوی کارآموز دفتر وکالت
 (۴) نوزاد تازه‌متولدشده خانواده

۱۶۶- کدام گزینه نظر فیلسوفان مسلمان درباره عقل را به‌عنوان دستگاه تفکر به‌درستی نشان می‌دهد؟

- (۱) از نظر ابن‌سینا پذیرش سخنان کاذب و نادرست، خروج از حقیقت انسانی را به‌دنبال دارد.
 (۲) نوزادی که تازه‌متولدشده در مرحله عقل بالملکه قرار دارد که صرفاً استعداد درک معقولات را داراست.
 (۳) درک بدیهیات مقدم بر مرحله عقل بالفعل انجام می‌شود و انسان در این مرحله از آن‌ها بی‌نیاز نیست.
 (۴) مقصود از عبارت «ما فرزندان دلیل هستیم» این است که هر سخن درستی مبتنی بر استدلال است.

۱۶۷- عبارت موجود در کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) حیات علمی در جامعه اسلامی اعم از علوم تجربی بود.
 (۲) حیات عقلی عبارت است از توجه به خرد و اندیشه‌ورزی به‌عنوان یک فرهنگ خاص.
 (۳) کندی اولین فیلسوف مشهور اسلامی بود که حدود ۲۷۰ اثر پدید آورد.
 (۴) رشد حیطه‌هایی نظیر تفسیر متأثر از رونق حیات فلسفی در جامعه اسلامی بود.

۱۶۸- از نظر امام علی (ع)، چرا موجودات برتر از عالم طبیعت عاری از ماده و قوه‌اند؟ زیرا ...

- (۱) دارای تغییر و تحول بوده و فعلیت تام دارند.
 (۲) دارای استعداد و حرکت بوده و واسطه فیض آفرینش‌اند.
 (۳) از کمال به‌سوی نقص در حرکت‌اند و در معرض تغییر و تحول‌اند.
 (۴) همگی مجرد بوده و در نهایت کمال ممکن‌اند.

۱۶۹- کدام مورد برای علت نامیده‌شدن فارابی به «معلم ثانی» مناسب‌تر است؟

- (۱) آشنایی او با تعالیم اسلام
 (۲) تأسیس حکمت مشائی در جهان اسلام
 (۳) آشنایی کامل با میراث فلسفی یونان
 (۴) نزدیکی دیدگاه فلسفی وی به افلاطون

۱۷۰- کدام گزینه با نظر فارابی درباره «مردم مدینه فاضله» مغایرت دارد؟

- (۱) همه اعضا متناسب با ظرفیت‌های خود در جای مناسبی قرار گرفته‌اند.
 (۲) برخی از اعضای مدینه فاضله بر برخی دیگر مقدم‌اند.
 (۳) کسی باید بر دیگران برتری داشته باشد و بر مردم ریاست کند.
 (۴) مناصب و جایگاه‌ها به‌صورت هماهنگ و مساوی تقسیم شده است.

دفترچه سؤال ؟

فرهنگیان (انسانی و معارف اسلامی)

۱۶ فروردین ماه ۱۴۰۳

تعداد سؤالات و زمان پاسخگویی آزمون

نام درس	تعداد سؤال	شماره سؤال	وقت پیشنهادی
مهارت‌های معلمی	۱۰	۱۸۰ - ۱۷۱	۱۵
دین و زندگی (۲)	۱۰	۱۹۰ - ۱۸۱	۱۵
دین و زندگی (۱)	۱۰	۲۰۰ - ۱۹۱	
استعداد تکمیلی	۳۰	۲۳۰ - ۲۰۱	۳۰
جمع دروس	۶۰	—	۶۰

طراحان به ترتیب حروف الفبا

مهارت‌های معلمی	مرثضی محسنی کبیر
دین و زندگی (۲)	یاسین ساعدی - فردین سماقی - عباس سیدشبهستری - مرثضی محسنی کبیر
دین و زندگی (۱)	محمد رضایی بقا - فردین سماقی - عباس سیدشبهستری - مرثضی محسنی کبیر
استعداد تکمیلی	علی اشرف پور - حمید اصفهانی - نیلوفر امینی - مریم جهانبانی - فاطمه راسخ - مهسا سارخانی - فرزاد شیرمحمدلی - حمید گنجی - عرفان مرزبان

گزینشگران و ویراستاران به ترتیب حروف الفبا

نام درس	مسئول درس	گزینشگر	گروه ویراستاری	مسئول درس‌های مستندسازی
مهارت‌های معلمی	یاسین ساعدی	یاسین ساعدی	محسن رحمانی سکینه گلشنی	سجاد حقیقی پور
دین و زندگی (۲)	یاسین ساعدی	یاسین ساعدی		
دین و زندگی (۱)	یاسین ساعدی	یاسین ساعدی		
استعداد تکمیلی	حمید اصفهانی	حمید اصفهانی	فاطمه راسخ	علیرضا همایون‌خواه

مدیران گروه	الهام محمدی - فاطمه راسخ
مسئول دفترچه	متین داوودی
مستندسازی و مطابقت با مصوبات	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: علیرضا همایون‌خواه
حروف نگار و صفحه‌آرا	لیلا عظیمی - معصومه روحانیون

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳

مهارت معلمی

۱۵ دقیقه

فصل اول: ارزش و امتیاز کار

معلمی

فصل دوم: صفات معلم

فصل سوم: وظایف معلم

صفحة ۱۵ تا ۱۱۶

۱۷۱- ذکر «بسم الله» در آغاز کار تدریس، بیانگر حقایقی بود؛ چند عبارت زیر در مورد این حقایق به درستی ذکر شده است؟

(الف) «بسم الله»، گام اول در مسیر عبودیت و بندگی است.

(ب) «بسم الله»، رمز خروج از تکبر و اظهار عجز به درگاه الهی است.

(ج) «بسم الله»، ذکر پیامبران است؛ یعنی خدایا تو من را فراموش نکرده‌ای.

(د) «بسم الله»، عامل قداست یافتن کارها و بیمه شدن آنهاست.

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۱۷۲- عبارت شریفه «لا تتخذوا بطانة من دونكم» مبین چه موضوعی است و شرط پذیرش این تبیین، چگونه توصیف شده است؟

(۱) تحذیر از دشمنان به عنوان یکی از هشدارهای قرآن - اهل صبر و تقوا بودن

(۲) تحذیر از دشمنان به عنوان یکی از هشدارهای قرآن - تعقل در آیات بیان شده

(۳) ارتداد و بازگشت از دین به عنوان یکی از آرزوهای دشمنان - تعقل در آیات بیان شده

(۴) ارتداد و بازگشت از دین به عنوان یکی از آرزوهای دشمنان - اهل صبر و تقوا بودن

۱۷۳- کدام عبارت قرآنی نقطه مقابل اصطلاح «نان به نرخ روز خوردن» بوده و این موضوع بیانگر کدام وظیفه معلم است که باید به آن اهتمام داشته

باشد؟

(۲) «فاصبر كما صبروا اولوا العظم من الرسل» - قالب سازی

(۱) «فاصبر كما صبروا اولوا العظم من الرسل» - قالب پذیری

(۴) «لا يخافون في الله لومة لائم» - قالب سازی

(۳) «لا يخافون في الله لومة لائم» - قالب پذیری

۱۷۴- کدام عبارت قرآنی از زبان پیامبری است که جمله «و ما توفیقی الا بالله» نیز از زبان او بیان شده است و آن عبارت بیانگر کدام یک از وظایف معلم

است؟

(۱) «ما اريدُ أن أخالفكم الي ما أنهاكم عنه ...» - عملی بودن درسها

(۲) «ما اريدُ أن أخالفكم الي ما أنهاكم عنه ...» - آغاز کار با نام خدای متعال

(۳) «أتأمرون الناس بالبرّ و تنسون انفسكم» - عملی بودن درسها

(۴) «أتأمرون الناس بالبرّ و تنسون انفسكم» - آغاز کار با نام خدای متعال

۱۷۵- در کلام معصومین (ع) به ترتیب، «مسبب جاری کردن چشمه‌های حکمت از قلب فرد بر زبانش توسط خداوند» و «فردی که سخت‌ترین حسرت را

در قیامت خواهد داشت»، در کدام گزینه منعکس شده است؟

(۱) هرکس که ایمان و توحید قوی داشته باشد. - کسی که از عدالت سخن بگوید ولی عادل نباشد.

(۲) هرکس که چهل روز کارهای خود را خالص قرار دهد. - کسی که از عدالت سخن بگوید ولی عادل نباشد.

(۳) هرکس که ایمان و توحید قوی داشته باشد. - کسی که نزد مردم به علم معروف باشد ولی به عمل معروف نباشد.

(۴) هرکس که چهل روز کارهای خود را خالص قرار دهد. - کسی که نزد مردم به علم معروف باشد ولی به عمل معروف نباشد.

۱۷۶- خداوند با کدام عبارت قرآنی پیامبر اکرم (ص) را غم‌خوار امت معرفی کرده است و کدام اسماء الهی، تنها به ایشان اطلاق شده است؟

(۱) «عزیز علیه ما عنتم» - غفور و رحیم

(۲) «باخع نفسک ألاً یكونوا مؤمنین» - غفور و رحیم

(۳) «عزیز علیه ما عنتم» - رؤف و رحیم

(۴) «باخع نفسک ألاً یكونوا مؤمنین» - رؤف و رحیم

۱۷۷- کدام یک از خصوصیات یک معلم، در رفتارهایی هم‌چون کمک‌کردن به همسر، توقع نداشتن از مردم و اقرار به برتری دیگران تجلی دارد؟

(۴) سعه صدر داشتن

(۳) بی‌تکلف‌بودن

(۲) مخلص بودن

(۱) با شهامت بودن

۱۷۸- رمز رسیدن به زندگی پاک و طیب در کدام عبارت شریفه ذکر شده است؟

(۱) «و ما كان المؤمنون لينفروا كافة فلولا نفر من كل فرقة منهم طائفة ليتفقهوا في الدين...»

(۲) «مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَ هُوَ مُؤْمِنٌ...»

(۳) «و جَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقْبِهِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ»

(۴) «فَبِعِثِ اللَّهُ غِرَابًا يَبْحَثُ فِي الْأَرْضِ لِيرِيهَ كَيْفَ يُوَارِي سُوءَ أَخِيهِ...»

۱۷۹- یک انسان باید به کدام مرحله برسد تا خدایی شود و نتیجه این خدایی شدن چیست؟

(۱) خداوند به او تقوا الهام کند. - استفاده از همه ابزارها در راه رضای خدا

(۲) خداوند به او تقوا الهام کند. - استفاده از همه ابزارها در مسیر مقصود خویش

(۳) پروردگار او را هدایت کند. - استفاده از همه ابزارها در راه رضای خدا

(۴) پروردگار او را هدایت کند. - استفاده از همه ابزارها در مسیر مقصود خویش

۱۸۰- پیامبران الهی بیش از هر چیزی با چه تعبیری در قرآن کریم وصف شده‌اند؟

(۲) «و عَلم آدم السماء»

(۱) «یسئلونک»

(۴) «یعلّمهم الكتاب و الحکمة و یزکّیهم»

(۳) «الرّحمن عَلم القرآن»

۱۵ دقیقه

دین و زندگی ۲

عزت نفس، زمینه‌های پیوند،

پیوند مقدس

درس ۱۶ تا ۱۸

صفحه ۱۹۶ تا ۲۳۰

۱۸۱- عزت به چه معناست و عبارت قرآنی «بمثلها و ترهقهم ذلّة» در مورد چه کسانی است؟

(۱) نفوذناپذیری و تسلیم‌نبودن - بدکاران

(۲) متواضع و فروتن بودن - بدکاران

(۳) نفوذناپذیری و تسلیم‌نبودن - نیکوکاران

(۴) متواضع و فروتن بودن - نیکوکاران

۱۸۲- لازمه موفقیت در امر ازدواج چیست و کدام حدیث مؤید آن است؟

(۱) تسلط بر شور و احساس جوانی و با چشم باز عمل کردن - «حب الشيء یعمی و یصم»

(۲) مشورت با پدر و مادر - «حب الشيء یعمی و یصم»

(۳) توجه به اهداف ازدواج - «کسی که ازدواج کند، نصف دین خود را حفظ کرده است.»

(۴) دوری گزیدن از معاشرت‌های هوس‌آلود - «کسی که ازدواج کند، نصف دین خود را حفظ کرده است.»

۱۸۳- به ترتیب، «ابتدایی‌ترین زمینه ازدواج»، «تجربه مسئولیت‌پذیری» و «تحکیم‌بخش وحدت روحی زن و شوهر» را می‌توان در کدام یک از اهداف

ازدواج جاری دانست؟

(۲) پاسخ به نیاز جنسی - رشد اخلاقی و معنوی - رشد و پرورش فرزندان

(۱) رشد و پرورش فرزندان - رشد اخلاقی و معنوی - انس با همسر

(۴) انس با همسر - رشد و پرورش فرزندان - رشد اخلاقی و معنوی

(۳) انس با همسر - رشد و پرورش فرزندان - پاسخ به نیاز جنسی

۱۸۴- طبق کلام علوی (ع)، علیت هریک از موارد زیر، به ترتیب، کدام است؟

- «بنده کسی مثل خود نبودن»

- «نفروختن خویش به بهایی اندک»

(۱) آزاد آفریده شدن انسان - برای خود خلق کردن انسان توسط خداوند

(۲) آزاد آفریده شدن انسان - بهشت برین بودن بهای جان انسان

(۳) بزرگ بودن خالق جهان در نظر انسان - بهشت برین بودن بهای جان انسان

(۴) بزرگ بودن خالق جهان در نظر انسان - برای خود خلق کردن انسان توسط خداوند

۱۸۵- کدام برنامه از برنامه‌های مهم در مورد تشکیل خانواده در اسلام است؟

(۲) انجام منظم عبادات، به‌خصوص نماز

(۱) شناخت معیارها و شاخص‌های همسر مناسب

(۴) نامشروع بودن عقد صورت گرفته با زور و اصرار

(۳) داشتن دوستان درست‌کار و سالم

۱۸۶- نشانه‌های خداوند را می‌توان در کدام آیه شریفه یافت و به فرموده پیامبر اکرم (ص)، پیامد فراهم آمدن امکان ازدواج برای دختران و پسران توسط والدین چیست؟

- ۱) «و الله جعل لکم من انفسکم ازواجاً و جعل لکم من ازواجکم بنین و حفدة...» - پاسخ دادن به نیاز جنسی با شیوه صحیح و شادابی روح و ایجاد آرامش
- ۲) «و الله جعل لکم من انفسکم ازواجاً و جعل لکم من ازواجکم بنین و حفدة...» - نیکو شدن اخلاق، وسعت روزی و زیاد شدن غیرت
- ۳) «و من آیاته ان خلق لکم من انفسکم ازواجاً لیتسکنوا الیها و جعل بینکم مودة و رحمة» - نیکو شدن اخلاق، وسعت روزی و زیاد شدن غیرت
- ۴) «و من آیاته ان خلق لکم من انفسکم ازواجاً لیتسکنوا الیها و جعل بینکم مودة و رحمة» - پاسخ دادن به نیاز جنسی با شیوه صحیح و شادابی روح و ایجاد آرامش

۱۸۷- آن‌جا که خداوند خطاب به انسان می‌فرماید که «... تو را برای خودم آفریدم»، به کدام یک از راه‌های عزت نفس اشاره دارد و کدام آیه پاسخگوی این پرسش است که چرا باید برای دست‌یابی به عزت، به سرچشمه آن اتصال یافت؟

- ۱) شناخت ارزش خود و نفروختن خویش به بهای اندک - «من کان یرید العزة فله العزة جمیعاً»
- ۲) توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی او - «من کان یرید العزة فله العزة جمیعاً»
- ۳) شناخت ارزش خود و نفروختن خویش به بهای اندک - «للذین احسنوا الحسنی و زیادة»
- ۴) توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی او - «للذین احسنوا الحسنی و زیادة»

۱۸۸- مهم‌ترین عامل پایداری خانواده چیست و مقدس‌ترین بنای اجتماعی نزد خدا کدام مورد است؟

- ۱) درک درست از زوجیت و مکمل هم بودن زن و مرد و عمل به این درک - ازدواج
- ۲) رشد و پرورش صحیح فرزندان و فراهم آوردن آرامش و امنیت در خانواده - ازدواج
- ۳) درک درست از زوجیت و مکمل هم بودن زن و مرد و عمل به این درک - خانواده
- ۴) رشد و پرورش صحیح فرزندان و فراهم آوردن آرامش و امنیت در خانواده - خانواده

۱۸۹- در منظر پیامبر اسلام (ص) چه کسانی به آسمان نزدیک‌تر هستند؟

- ۱) کسانی که در برابر مستکبران و ظالمان یعنی عوامل بیرونی و هوی و هوس یعنی عوامل درونی می‌ایستند.
- ۲) کسانی که در سخت‌ترین شرایط هم عزتمندان زندگی می‌کنند و هیچ گاه تن به ذلت و خواری نمی‌دهند.
- ۳) کسانی که در راه بندگی خداوند سبحان تلاش کرده‌اند و به عظمت خالق حکیم پی برده‌اند.
- ۴) کسانی که هنوز به گناه عادت نکرده و خواسته‌های نامشروع در وجود آن‌ها ریشه‌دار نشده است.

۱۹۰- پیامد پندار باطل «فراهم‌شدن همه امکانات زندگی» قبل از ازدواج از سوی برخی پدران و مادران چیست؟

- ۱) کشاندن فرزندان به گناه و گرفتار آسیب‌شدن جامعه
- ۲) پژمرده شدن روح و روان و شکسته‌شدن شخصیت افراد
- ۳) عدم پیشرفت و رشد فرزندان در تمامی عرصه‌ها و خوشبخت نشدن آنان
- ۴) افزایش بزهکاری‌ها و روابط نامشروع و آسیب‌های اجتماعی

دین و زندگی ١

آهنگ سفر، اعتماد بر او،
دوستی با خدا، یاری از نماز
و روزه، فضیلت آراستگی،
زیبایی پوشیدگی
درس ٩٩ تا ١٤١
صفحة ٩٦ تا ١٥٨

١٩١- امام علی (ع) می فرماید: «گذشت ایام، آفاتی در پی دارد...». پیامد این آفات چیست؟

- (١) موجب کم‌طاقتی و ناشکیبایی افراد می‌شود.
- (٢) افسردگی و یأس را در انسان افزایش می‌دهد.
- (٣) سبب از هم‌گسیختگی تصمیم‌ها و کارها می‌شود.
- (٤) سبب فراموشی هدف و کوتاهی در اطاعت خداوند می‌گردد.

١٩٢- چگونه می‌توان عفاف یک فرد را شناخت و قرآن کریم فلسفه حجاب را چه می‌فرماید؟

- (١) از نوع پوشش - «یدنین علیهن من جلابیهن»
- (٢) با شناخت خانواده وی - «یدنین علیهن من جلابیهن»
- (٣) با شناخت خانواده وی - «أن يعرفن فلا يؤذین»
- (٤) از نوع پوشش - «أن يعرفن فلا يؤذین»

١٩٣- وقتی خداوند کریم درباره حکم و حکمت نماز در آیه شریفه «واقم الصلاة ان الصلاة تنهى عن الفحشاء والمنکر» سخن می‌گوید، در ادامه کدام

صفت خداوندی را یادآوری می‌نماید و دل‌ن بستن به راه‌های انحرافی معلول چیست؟

- (١) حکمت الهی - بیان صادقانه عبارت «اهدنا الصراط المستقیم»
- (٢) علم الهی - بیان صادقانه عبارت «اهدنا الصراط المستقیم»
- (٣) علم الهی - با توجه گفتن عبارت «غیر المغضوب علیهم و لالضّالین»
- (٤) حکمت الهی - با توجه گفتن عبارت «غیر المغضوب علیهم و لالضّالین»

١٩٤- شرط اصلی دوستی با خدا چیست و کدام آیه شریفه به آن اشاره دارد؟

- (١) عمل به دستورات الهی که توسط پیامبر اکرم آورده شده است. - «قل إن کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله»
- (٢) قلب انسان با خدا باشد، آنچه مهم است درون و باطن انسان است. - «یحبتونهم کحبّ الله و الذین آمنوا اشدّ حباً لله»
- (٣) عمل به دستورات الهی که توسط پیامبر اکرم آورده شده است. - «یحبتونهم کحبّ الله و الذین آمنوا اشدّ حباً لله»
- (٤) قلب انسان با خدا باشد، آنچه مهم است درون و باطن انسان است. - «قل إن کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله»

۱۹۵- کدام یک از موارد زیر، درباره احکام روزه شخص مکلف، به درستی ذکر شده است؟

الف) کسی که غسل بر او واجب است، اگر عمداً تا اذان صبح غسل نکند یا اگر وظیفه اش تیمم است، عمداً تیمم نکند، نمی تواند روزه بگیرد.

ب) اگر روزه دار سهواً چیزی بخورد یا بیاشامد، روزه اش صحیح است ولی برای احتیاط، قضای آن را به جای آورد.

ج) اگر کسی عمداً روزه ماه مبارک رمضان را نگیرد، باید علاوه بر قضای روزه، شصت روز روزه بگیرد و به شصت فقیر طعام بدهد.

د) اگر کسی به واسطه عذری مانند بیماری نتواند روزه بگیرد و بعد از ماه رمضان عذرش برطرف شود و تا رمضان آینده عمداً قضا نکند، باید علاوه بر

قضای روزه، یک مَدَّ طعام به فقیر بدهد.

الف - د (۴)

ج - د (۳)

ب - ج (۲)

الف - ب (۱)

۱۹۶- کدام مورد، یکی از آثار اراده و تصمیم قوی برای انجام کارها را بیان نموده و حال صاحبان این اراده قوی در مقابل مشکلات چگونه است؟

(۱) «و اصبر علی ما اصابک» - سرنوشت را به دست حوادث نمی سپارند و با قدرت قدم برمی دارند.

(۲) «فإن اصابه خیر اطمان به» - سرنوشت را به دست حوادث نمی سپارند و با قدرت قدم برمی دارند.

(۳) «و اصبر علی ما اصابک» - راه رستگاری را که همان قرب به خداست، شناخته و در آن مسیر قدم برمی دارند.

(۴) «فإن اصابه خیر اطمان به» - راه رستگاری را که همان قرب به خداست، شناخته و در آن مسیر قدم برمی دارند.

۱۹۷- برخی از مورخان غربی، منشأ اصلی گسترش حجاب در جهان را چه می دانند و قرآن کریم بعد از بیان دستور حجاب و فلسفه آن چه می فرماید؟

(۲) پوشش زنان در ایران باستان - «و الله غفور رحیم»

(۱) حجاب زنان در جزیره العرب - «و الله غفور رحیم»

(۴) حجاب زنان در جزیره العرب - «كان الله غفوراً رحيماً»

(۳) پوشش زنان در ایران باستان - «كان الله غفوراً رحيماً»

۱۹۸- نشانه ضعف و سستی در دینداری از دیدگاه امام صادق (ع) چیست؟

(۲) عرضه نابه‌جای زیبایی

(۱) آراستن خود برای دیگران

(۴) لباس نازک و بدن‌نما پوشیدن

(۳) خودنمایی و افراط در آراستگی

۱۹۹- کدام عبارت، رابطه میان نافرمانی خداوند را با دوستی و محبت او بیان می‌کند و تحولات عظیمی که به سبب محبت به خداوند در انسان ایجاد

می‌شود، چه علتی دارد؟

(۱) «یحییونهم کحبّ الله» - قلب انسان جایگاه خداوند است.

(۲) «ما احبّ الله من عساه» - قلب انسان جایگاه خداوند است.

(۳) «یحییونهم کحبّ الله» - دینداری با دوستی و محبت به خدا آغاز می‌شود.

(۴) «ما احبّ الله من عساه» - دینداری با دوستی و محبت به خدا آغاز می‌شود.

۲۰۰- پاک و باصفا شدن زندگی و حفظ آراستگی در طول شبانه‌روز، تابع چه امری است؟

(۲) پرهیز از خودنمایی و افراط در آراستگی

(۱) توجه داشتن به همه نیازها در حد مطلوب و صحیح

(۴) بهترکردن وضع ظاهر و باطن و زیبا نمودن آنها

(۳) تکرار دائمی نماز در شبانه‌روز

استعداد تحلیلی

۳۰ دقیقه

* چهار سؤال ابتدایی بخش استعداد معلّمی این آزمون، به اصول اولیه‌ای از امر آموزش اختصاص دارد.

۲۰۱- دانش‌آموزی که اولویت‌های چهار عمل اصلی ریاضی را به‌درستی نمی‌شناسد، حاصل عبارت زیر را کدام می‌داند؟

$$7 + 5 \times 2 - 2 + 5 = ?$$

۱۰ (۲)

۷ (۱)

۲۷ (۴)

۲۰ (۳)

۲۰۲- برای تدریس مبحث «عروض: خواندن شعر با آهنگ درست»، معلّمی با ضرب گرفتن روی میز، به کلاس شور و هیجان می‌دهد. کدام مورد از

ضروریات پیشینی این کار است؟

(۱) اطمینان از این که دانش‌آموزان، مطلب را فراموش نخواهند کرد.

(۲) اطمینان از این که دانش‌آموزان، به موسیقی‌های امروزی که ترانه‌های بی‌وزن دارند، علاقه ندارند.

(۳) اطمینان از این که آشفته‌گی صداها، به بی‌نظمی منجر نمی‌شود.

(۴) اطمینان از این که دانش‌آموزان، با بزرگترین شاعران ادبیات فارسی آشنا هستند.

۲۰۳- گفت‌وگوی زیر، بین یک معلّم و دانش‌آموز در گرفته‌است:

- حاصل $100 - 40 = ?$ کدام است؟

- نمی‌دانم. اصلاً چرا باید بدانم؟

- که بدانی اگر در فروشگاه خریدی چهل‌هزار تومنی کردی و صد هزار تومنی دادی، چه قدر باید پس بگیری.

- در فروشگاه اسکناس نمی‌دهیم، کارت بانکی می‌کشیم.

درباره‌ی این گفت‌وگو چه می‌توان گفت؟

(۱) یادگیری آنچه معلّم در بیان آن ناتوان است، قطعاً فایده‌ای برای دانش‌آموز ندارد.

(۲) دانستن هدف یادگیری، در بسیاری از موارد نه تنها مفید نیست که مضر است.

(۳) معلّم و آنچه تدریس می‌شود، باید مدام در حال به‌روزرسانی باشد.

(۴) در دنیای جدید و با ابزار نو، نیازی به یادگیری محاسبات ریاضی نیست.

۲۰۴- کدام بیت با بیت زیر نزدیکی معنایی بیشتری دارد؟

«اگر کارآگهی آگه ز کاریست / هم از شاگردی آموزگاریست»

(۱) فروغ افکن به هر کوتاه بامی / که هر بامی نشانی شد ز نامی

(۲) رخ افروزد چو مهر عالم‌آرای / همان بهتر که من خالی کنم جای

(۳) درین درگه، بلند او شد که افتاد / کسی استاد شد کاو داشت استاد

(۴) توانگر چون شویم از وام ایام / چو فردا باز خواهد خواست این وام

*معلم خوب باید بتواند متون کهن ادبیات فارسی را به درستی بخواند و درک کند. در سه سؤال بعدی، به سه پرسش از این نوع، برگزیده از کتاب ده آزمون اختصاصی فرهنگیان کانون، پاسخ دهید.

* در سنه اثنین و خمسمایه، یکی از مشاهیر نشابور را قولنج گرفت و مرا بخواند و بدیدم و به معالجت مشغول شدم و آنچه در این باب فراز آمد به جای آوردم. البته شفا روی ننمود و سه روز بر آن بر آمد. نماز شام بازگشتم ناامید بر آن که نیمشب بیمار درگذرد. در این رنج بختتم. صبحدم بیدار گشتم و شک نکردم که در گذشته بود. به بام برشدم و روی بدان جانب آوردم و نیوشه کردم. هیچ آوازی نشنیدم که بر گذشتن او دلیل بودی. سوره فاتحه بخواندم و از آن جانب بدمیدم و گفتم: الهی و سیدی و مولای! تو گفته‌ای در کلام مبرم و کتاب محکم «و نزل من القرآن ما هو شفاء و رحمة للمؤمنین» و تحسرت همی خوردم که جوان بود و منعم و متنعم. پس وضو ساختم و به مصلی شدم و سنت بگزاردم. یکی در سرای بزد، نگاه کردم کس او بود. بشارت داد که «بگشای!» گفتم: «چه شد؟» گفت: «این ساعت راحت یافت!» دانستم که از برکات فاتحه‌الکتاب بوده است و این شربت از داروخانه ربانی رفته است. و این مرا تجربه شد و بسیار جای‌ها این شربت در دادم، همه موافق افتاد و شفا به حاصل آمد.

۲۰۵- بر اساس متن بالا، واژه «نیوشیدن» به کدام معناست؟

- (۱) آشامیدن (۲) شنیدن (۳) پوشاندن (۴) شناختن

۲۰۶- کدام گزینه از متن بالا برداشت نمی‌شود؟

- (۱) بیماری قولنج در گذشته امکان آن را داشته که به مرگ منجر شود. همچنین مرگ شخص را با صدایی بلند اعلام می‌کرده‌اند.
 (۲) طبیب قرن سومی داستان، از تجربه شفا یافتن بیمار درس گرفته و اذعان کرده که آن را در مواردی دیگر نیز اعمال کرده است.
 (۳) بیمار داستان که در آغاز امیدی به شفای او نبود، جوانی ثروتمند بوده است که مرگ او مایه حسرت طبیب می‌بوده است.
 (۴) شفایافتن بیمار برای اطرافیان او، بسیار مهم بوده و ناشی از کار طبیب قلمداد شده است، پس طبیب را با خبر کردنش، محترم شمرده‌اند.

۲۰۷- طبق متن بالا، طبیب باید که ...

- (۱) رقت قلب به دست آورد و جید الحدس باشد.
 (۲) نیکواعتقاد بود و امر و نهی شرع را معظم دارد.
 (۳) محتشم و محترم بود و مرقه و ثروتمند.
 (۴) شرح آثار طبی به دست آورد و مطالعت همی‌کند.

* بخش مهمی از مهارت معلمی، صبر و حوصله است. صبر و حوصله در کشف روش‌های متنوع تدریس برای دانش‌آموزان مختلف، صبر و حوصله در مواجهه شدن با خطاهای دانش‌آموزان و صبر و حوصله در بیان چندباره‌ی یک مطلب. همچنین تقویت قدرت ذهن در تشخیص اولویت‌ها و کشف منطق سؤال‌ها، یکی از مهارت‌های اکتسابی هر شخص است. شش سؤال از بخش هوش و استعداد معلمی در این آزمون، بر این اساس طراحی شده‌است.

در یک کدگذاری، به ترتیب به حروف یک‌چهارم اول الفبا عددهای یک تا هشت (الف: ۱، ح: ۸) و به حروف یک‌چهارم دوم الفبا عددهای منفی نه تا منفی شانزده (خ: ۹-، ش: ۱۶-) را نسبت داده‌ایم. همچنین حروف یک‌چهارم سوم به ترتیب عددهای هفده تا بیست و چهار (ص: ۱۷، ق: ۲۴) و حروف یک‌چهارم پایانی عددهای منفی بیست و پنج تا منفی سی و دو (ک: ۲۵-، ی: ۳۲-) را گرفته‌اند. بر این اساس به دو پرسش بعدی پاسخ دهید.

۲۰۸- اگر عدد مربوط به کلمه، عدد حاصل از جمع اعداد مربوط به حروف آن کلمه باشد، عدد کدام کلمه کوچکتر خواهد بود؟

- (۱) نارس (۲) سوار
 (۳) نثار (۴) ابتر

۲۰۹- اگر عدد مربوط به کلمه، عدد حاصل از ضرب اعداد مربوط به حروف آن کلمه باشد، عدد کدام کلمه کوچکتر خواهد بود؟

(۲) فردا

(۱) روشن

(۴) دارا

(۳) پوزش

* در چهار سؤال بعدی، تعیین کنید با همهی حروف مشترک دو جدول، کدام نوع واژه ساخته می‌شود.

-۲۱۰

د	ل	ر
ا	س	ی
ح	ع	ط

ع	ز	ی
ن	ش	س
ب	د	ج

(۴) نام یک حیوان

(۳) نام یک رنگ

(۲) نام یک غذا

(۱) نام یک کشور

-۲۱۱

ک	ب	هـ
ز	ص	ژ
ا	ن	ج

ژ	چ	ی
و	ر	م
ض	ب	د

(۴) نام یک حیوان

(۳) نام یک رنگ

(۲) نام یک غذا

(۱) نام یک کشور

-۲۱۲

ق	پ	و
ی	ب	ر
س	ا	هـ

ا	م	س
ش	ت	ن
ل	ب	ف

(۴) نام یک حیوان

(۳) نام یک رنگ

(۲) نام یک غذا

(۱) نام یک کشور

-۲۱۳

چ	ج	م
ق	ی	د
ا	ن	ز

ب	س	ل
چ	ا	ح
ف	ر	د

(۴) نام یک حیوان

(۳) نام یک رنگ

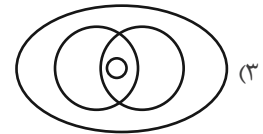
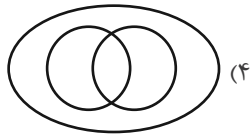
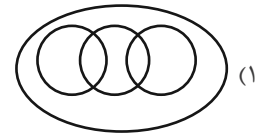
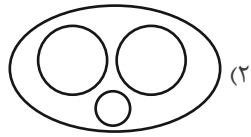
(۲) نام یک غذا

(۱) نام یک کشور

* انجام درست محاسبات عددی و نیز کشف الگوها و درک فضا، قسمتی دیگر از هوش و استعداد تحلیلی است. در ادامه‌ی این بخش از آزمون، به پرسش‌هایی از این دست پاسخ دهید.

۲۱۴- در مجموعه اعداد طبیعی، رابطه بین «عددی زوج»، «عددی مضرب ۱۲»، «عددی مضرب ۱۶» و «عددی مضرب ۴۸» با کدام دسته‌بندی بهتر بیان می‌شود؟

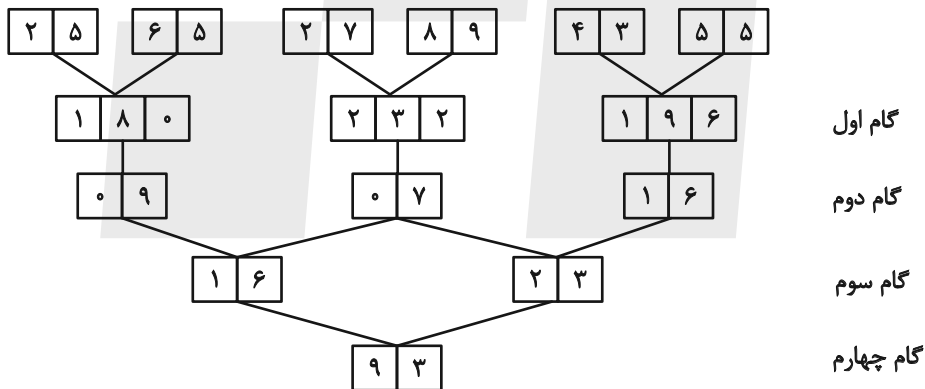

۲۱۵- ناصر شوهر تنها خاله ارشیا و علی پسر تنها خاله حامد است. اگر حامد پسر عمه نیلوفری باشد که خود دختر خاله ارشیا است، ناصر چه نسبتی با علی دارد؟

(۲) عمو
(۴) شوهر عمه

(۱) دایی
(۳) شوهر خاله

* در یک ماشین، اعداد زیر وارد شده‌اند و در هر گام عملیاتی روی آن‌ها انجام شده است.

با این فرض که اعداد زیر با همین ترتیب به همین ماشین داده شود، به چهار سؤال زیر پاسخ دهید.

۲۱۶- تفاضل اعداد گام سوم کدام است؟

(۲) ۸

(۱) ۵

(۴) ۱۹

(۳) ۱۰

۲۱۷- کدام رقم در گام اول دیده نمی‌شود؟

(۲) ۷

(۱) ۶

(۴) ۹

(۳) ۸

۲۱۸- مجموع ارقامی که در گام‌های اول و سوم بیش‌تر از ۲ بار آمده‌اند کدام است؟

- (۱) ۲
(۲) ۳
(۳) ۴
(۴) ۵

۲۱۹- کدام گزینه در کل جدول بیش از یک‌بار آمده است؟ (صرفاً در اعداد دو رقمی بررسی شوند.)

- (۱)

۲	۱
---	---

(۲)

۲	۹
---	---

(۳)

۰	۵
---	---

(۴)

۱	۷
---	---

۲۲۰- مخزنی پر از آب داریم که شیر خروجی A آن را به تنهایی در ۵ ساعت و شیر خروجی B آن را به تنهایی در ۴ ساعت کاملاً خالی می‌کنند. شیر

خروجی C را نیز داریم که اگر همزمان با شیرهای A و B باز کنیم، پس از دو ساعت، تنها پنج درصد از آب مخزن در آن باقی می‌ماند. شیر C به

تنهایی مخزن پر را در چند ساعت خالی می‌کند؟

- (۱) ۵
(۲) ۱۰
(۳) ۲۰
(۴) ۴۰

۲۲۱- هشت سال بعد، زمانی که سن زهرا پنج برابر سن کنونی‌اش خواهد شد، سن خواهرش مینا سه برابر سن کنونی مینا خواهد شد. اگر پدر و مادر این

دو دختر، همان هشت سال بعد صاحب یک دوقلوی پسر شوند، شانزده سال بعد از امروز، میانگین سن فرزندان این خانواده چه عددی خواهد بود؟

این خانواده فرزند دیگری ندارد.

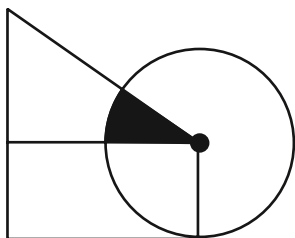
- (۱) $13/5$
(۲) ۱۵
(۳) $15/5$
(۴) ۱۷

۲۲۲- برای فهم اندازه مساحت رنگی شکل زیر - که تشکیل شده است از یک مستطیل، یک مثلث قائم‌الزاویه و یک دایره به مرکز یکی از رئوس

مشترک مثلث و مستطیل - به کدام داده(ها) احتیاج داریم؟

الف) نسبت اندازه‌های ضلع‌های قائمه مثلث

ب) اندازه عرض مستطیل

(۱) داده «الف» کافی است. به داده «ب» نیاز نداریم.

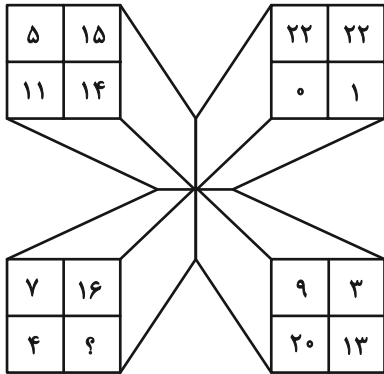
(۲) داده «ب» کافی است. به داده «الف» نیاز نداریم.

(۳) اگر هر دو داده را داشته باشیم به پاسخ می‌رسیم.

(۴) با هر دو داده نیز به پاسخ نمی‌رسیم.

در الگوهای عددی دو سؤال بعدی، بهترین گزینه را برای جایگزینی علامت سؤال انتخاب کنید.

-۲۲۳

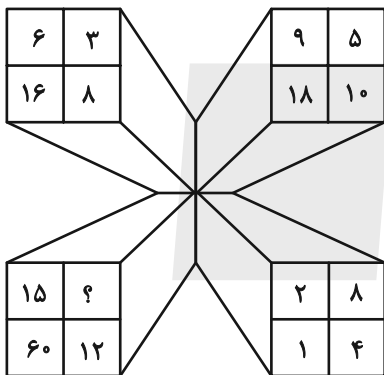
۱۷ (۱)

۱۸ (۲)

۱۹ (۳)

۲۰ (۴)

-۲۲۴

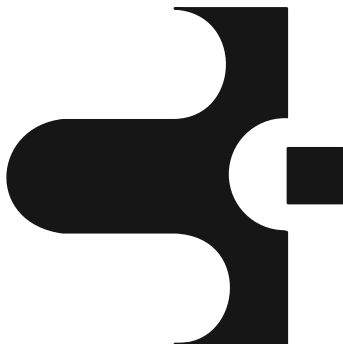
۱ (۱)

۲ (۲)

۳ (۳)

۴ (۴)

۲۲۵- کل مساحت شکل زیر چند برابر مساحت مربع رنگی کنار آن است؟ همه کمان‌های شکل، دایره‌ای رسم شده است.

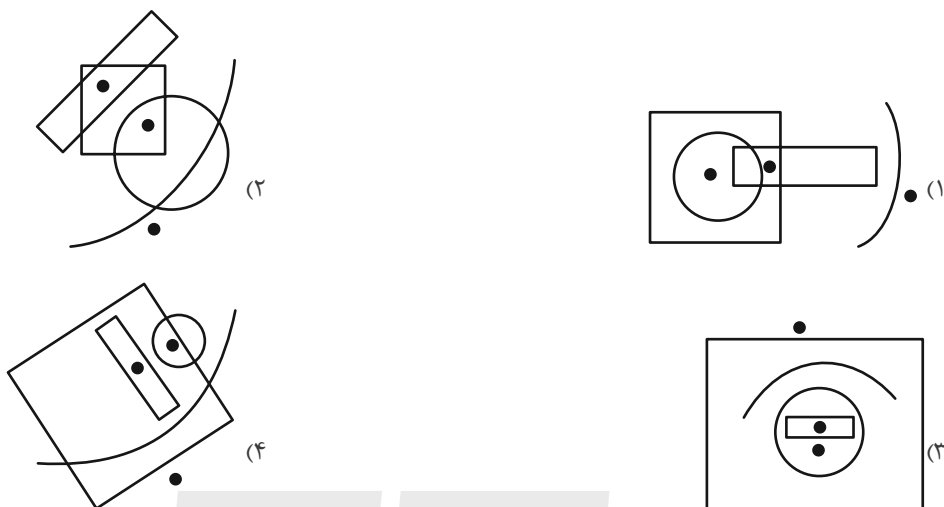
۸-۲π (۱)

۱۶-π (۲)

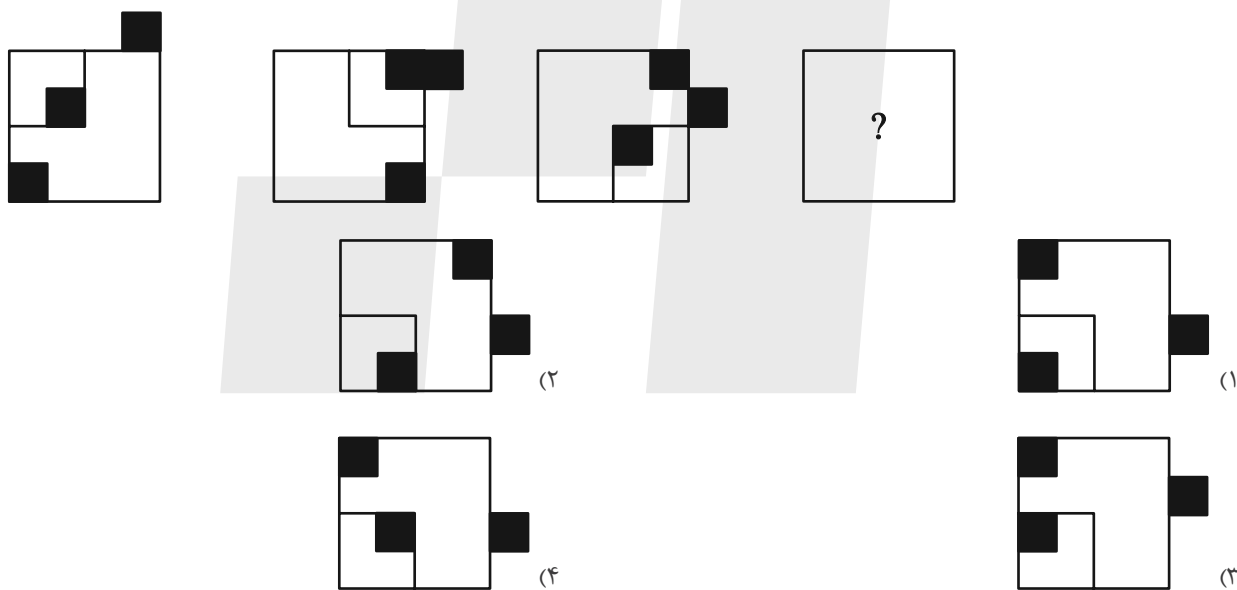
۳۲-۲π (۳)

۶۴-۴π (۴)

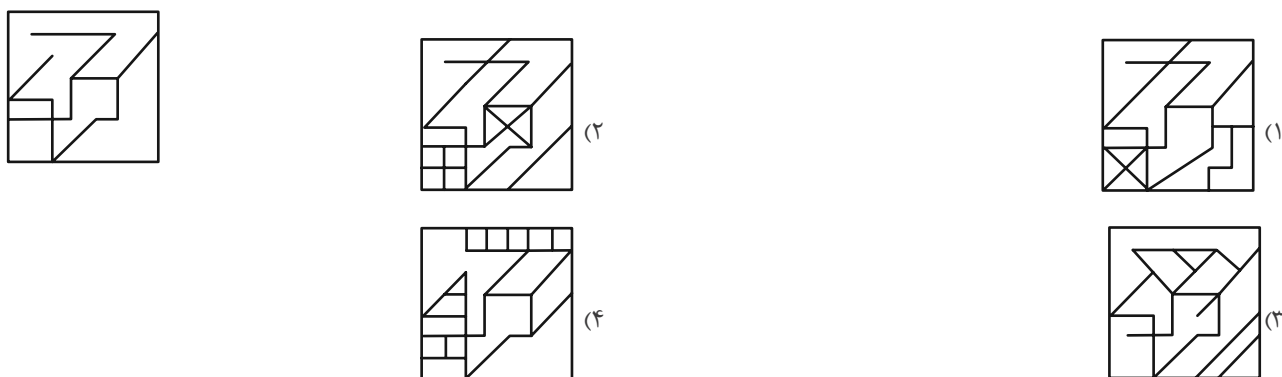
۲۲۶- جایگاه نقاط نسبت به دیگر شکل‌ها، در کدام گزینه متفاوت است؟

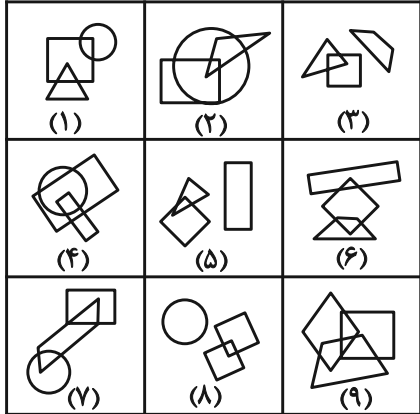
۲۲۷- شکل جایگزین علامت سؤال الگوی تصویری زیر کدام است؟

۲۲۸- شکل زیر، جزئی از کدام شکل است؟

۲۲۹- با توجه به شکل‌های داده شده و ویژگی‌های آن‌ها کدام دسته‌بندی زیر صحیح است؟

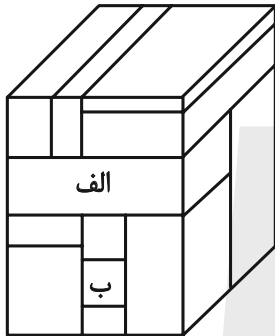
(۱) {۸,۵,۴}{۷,۹,۲}{۶,۳,۱}

(۲) {۸,۳,۵},{۴,۹,۲},{۷,۶,۱}

(۳) {۸,۳,۶},{۴,۹,۲},{۷,۵,۱}

(۴) {۹,۵,۳},{۷,۴,۲},{۶,۸,۱}

۲۳۰- حجم زیر از دوازده مکعب مستطیل تشکیل شده است. مکعب مستطیل‌های «الف» و «ب» به ترتیب با چند مکعب مستطیل دیگر در تماسند؟

(۱) هفت - چهار

(۲) شش - چهار

(۳) هفت - پنج

(۴) شش - پنج